1978
eylül
7 (45)

«DİSK'İN İLKELİ BİRLİĞİ PEKİŞTİRİLECEKTİR»

DİSK

TÜRKİYE
DEVRİMCİ İŞÇİ SENDİKALARI
KONFEDERASYONU
AYLIK YAYINI

DİSK

İÇİNDEKİLER

Sahibi: Türkiye Devrimci İşçi Sendikaları Konfederasyonu adına Abdullah Baştürk, Yazı İşleri Müdürü: Yücel Yaman, Merter Sitesi Topkapı İstanbul, 75 15 53, Basım: Gözlem Ofset, Kapak ve Karikatür: Tan Oral, İç Desenler: Seydali Gönel, Son Baskı Tarihi: 18 Eylülde 1978

1978
eylül
7 (45)

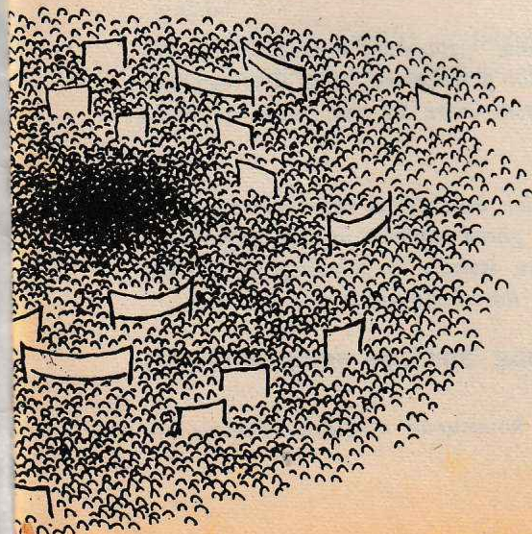
DİSK

DİSK, Yönetim, Yürütme, Denetim ve Onur Kurulları ve Bölge Temsilcileri ile üye Sendikaların Yürütme Kurullarının Ören'de 1 - 4 Ağustos 1978 tarihleri arasında 4 gün süren toplantısında oybirliği ile alınan aşağıdaki kararlar kamuoyuna açıklanmıştır.

«DİSK'İN İLKELİ BİRLİĞİ PEKİŞTİRİLECEKTİR»

Türkiye işçi sınıfının ve emekçi halkının önünde çok önemli sorunlar bulunmaktadır. Sorunların temelinde, kapitalist-emperyalist sisteme, ekonomik, siyasî ve askerî bağımlılık yatmaktadır. DİSK, işçi sınıfının ve emekçi halkın önündeki en önemli sorunların :

- *Faşizm tehlikesi,*
- *Hükümetin ücret politikası, fiyat artışları ve pahalılık,*
- *Yaygın işsizlik ve ek olarak da toplu iş çıkarımı,*
- *İşçilerin özgürce sendikalarını seçme hakkı, referandum,*
- *Tarım ve orman kesiminde çalışanların iş yasası kapsamına alınması,*
- *TCK'nın 141 ve 142. ve diğer anti-demokratik maddelerinin kaldırılması,*
- *NATO, CENTO gibi askerî örgütlerden çıkılması blok dışı kalınması, olduğunu saptar ve bu sorunların çözümü için bütün gücüyle çalışacağını ilân eder.*

DİSK hükümetten 130 istekte bulundu

Günaydın 2 Ağustos 1978

Baştürk: «Toplumsal Anlaşma kâğıt üstünde kalmaya mahkûmdur»

Milliyet 2 Ağustos 1978

TOPLUMSAL ANLAŞAMA :

DİSK, emekçi halk yararına önlemler alacağı ve demokratik hak ve özgürlükleri genişleteceği programıyla seçimlere giren CHP'yi ilkeli bir biçimde, istemler doğrultusunda desteklemiştir. Ancak CHP, hükümete geldikten sonra koşulları son derece ağır bir anlaşmayı işçi sınıfının önüne sürmüştür.

Anlaşma, tüm karşı çıkışlara rağmen gerçek anlamda ücretlerin dondurulmasını getirmektedir. İşverenlerin toplu sözleşme düzeni ve ücretlere ilişkin olarak yıllar önce ortaya attıkları önerileri içeren bu anlaşma ile, işçi sınıfının kazanılmış olan hakları işlemez hale gelmekte, toplu sözleşme ve grev hakkının askıya alınması amaçlanmaktadır.

DİSK Yürütme Kurulu, hükümet ile Türk-İş arasında imzalanan «toplumsal anlaşma»ya karşı çıkmıştır. Genişletilmiş toplantı üyeleri de, bu tavrın doğru ve işçi sınıfının çıkarlarını koruyan bir tavır olduğunu kabul eder.

HÜKÜMETLE İLİŞKİLER :

Toplant üyeleri, CHP ağırlıklı iktidarla Konfederasyonumuzun ilişkilerinin günün koşullarına göre ve istemlerimiz doğrultusunda yürütülmesine karar vermiştir. DİSK, bu hükümetin işçi ve emekçi halk yararına girişeceği her olumlu adımı destekleyecek, işçi sınıfımızın ve emekçi halkımızın çıkarlarına ters düşebilecek karar ve uygulamalara karşı ise somut ve aktif mücadele verecektir.

TOPLU İŞÇİ ÇIKARMA, İŞSİZLİK ve PAHALILIK :

Türkiye'nin en önemli sorunları arasında toplu işçi çıkarımı, işsizlik ve pahalılık yer almaktadır. Bu sorunlar, bu ekonomik yapı ve ilişkiler zinciri içinde kalındıkça daha da devam edecektir.

Açık işsiz sayısının 3 milyonun üzerinde olduğu Türkiye'de özellikle 1978'in ilk altı ayı içinde, başta madenî eşya, tekstil, lastik, yapı ve kimya sanayi olmak üzere bir çok üretim dalında emperyalizmin dayattığı çeşitli koşulların sonucu olarak yoğun biçimde işçi çıkarımı sürmektedir.

Teknolojik gelişimin ve tekelleşmenin hızlanması sonucu hammadde, enerji, döviz ve talep yetersizliği gibi gerekçelerle başta devrimci sendikalarımızın en bilinçli işçileri olmak üzere 20 bine yakın işçi işten atılmıştır.

İşsizliğe ve pahalılığa karşı sürdürülen mücadeleyi ekonomik-demokratik mücadelenin bir parçası olarak gören toplantı üyeleri, yoğunlaşan toplu işçi çıkarmaları, fiyat artışları, işsizlik ve pahalılığa karşı aktif ve kararlı bir mücadele verilmesini kararlaştırmıştır.

DİSK İÇİNDE BİRLİĞİN PEKİŞTİRİLMESİ :

DİSK içinde birliğin pekiştirilmesi konusunda aşağıdaki ilkelere varılmıştır :

a. *Sendikaların sorunları kendi organları ve üyeleri tarafından çözümlenir. Çözümlenmeyen konuların görüşülüp kotarılacağı tek yer DİSK karar organlarıdır.*

b. *Sendikaların iç işlerine karışmama ilkesi kabul edilir. DİSK'in ve üye sendikaların sınıf örgütü olma yanında, kitle örgütü olması nedeniyle salt siyasî inançlarından dolayı kişi ve örgütlerin yönetimce dışlanamayacağı; yönetim, grup ve kişilerin bu ilkeyi dikkate alarak başkalarına veya yönetime kendi görüşlerini dayatamayacağını temel bir ilke olarak kabul eder.*

RAPOR :

Toplantıya katılan üyeler, ayrıca, DİSK Yürütme Kurulu tarafından bazı ilkelerin açıklığa kavuşması için getirilen raporun sendikaların organlarınca incelendikten sonra toplanacak DİSK Yönetim Kurulunca tartışılması kararlaştırılmıştır.

CEPHE KARARI :

Toplantı üyeleri, 6.-Genel Kurulda alınan «cephe» kararının hayata geçirilmesi amacıyla DİSK Yürütme Kurulunun bu kararın ışığında kısa zaman içinde cephenin kimlerden oluşacağını, cephenin hedefini saptayarak, DEMOKRATİK PLATFORM'un toplanmasına yönelik olarak DİSK Yönetim Kuruluna öneri getirmesini kararlaştırmıştır.

SOMUT MÜCADELE HEDEFLERİ :

Toplantıya katılan üyeler, son olarak yukarıdaki görüşlerin ışığında kısa dönemde özellikle şu istemlerin hayata geçirilmesi için yoğun ve aktif mücadele verilmesini kararlaştırmışlardır :

- *Düşünce ve örgütlenme özgürlüğünü kısıtlayan 141 ve 142. maddeleri ve diğer anti-demokratik hükümleri kaldırılmalıdır.*
- *Lokavt yasaklanmalı, sınırsız grev hakkı tanınmalıdır.*
- *Sendikalar Yasası, Toplu İş sözleşmesi, Grev ve Lokavt Yasası ve İş Yasası başta olmak üzere çalışma hayatını ilgilendiren tüm yasalar ve yönetmeliklerdeki anti-demokratik hükümler kaldırılmalıdır.*
- *Haftalık çalışma süresi 5 güne indirilmelidir.*
- *Çalışanlar arasında işçi-memur gibi yapay ayrımlar kaldırılmalı ve tüm çalışanlara grevli toplu sözleşmeli sendikal haklar tanınmalıdır.*
- *İşçi sağlığı ve iş güvenliği konusunda etkin ve kalıcı önlemler alınmalıdır.*
- *Demokratik örgütler üzerindeki baskılara son verilmeli, faşist yuvalar dağıtılmalı, can güvenliği, eğitim ve öğretim özgürlüğü sağlanmalıdır.*

DİSK: «İşçi çıkarlarından ödün vermeyiz»

Yeni Asır 2 Ağustos 1978

«DİSK'İN HEDEFLERİ DOĞRULTUSUNDA DEMOKRATİK PLATFORM OLUŞTURULACAK»

DiSK Yönetim Kurulu 22, 23, 24 Ağustos günleri **DİSK** Genel Merkezinde toplandı. Toplantının gündemini; **DİSK**'e katılma kararı alarak başvuran sendikaların durumlarının görüşülmesi, birinci 6 aylık dönem çalışmalarının gözden geçirilmesi, demokratik tip tüzük, **Ören Raporu** üzerine görüşme ve **demokratik platform** konuları oluşturuyordu.
Yönetim Kurulu toplantısını Genel Başkan **Abdullah Baştürk** bir konuşmayla açtı. **Baştürk**, konuşmasında Türkiye'nin içinde bulunduğu durumun genel bir değerlendirmesini yaptı. **«Kurulan yeni hükümetin çelişkili yapısının, hükümetin görevde bulunduğu sekiz aylık sürenin kapitalist emperyalist sistemin Türkiye üzerindeki baskılarını ve oyunlarını daha yakından tanıma olanağını verdiğini»** söyledi. **«Emperyalizme yeni ödünler vermeye yönelik girişimlerin işçi sınıfımız ve emekçi halkımız tarafından sessiz karşılanmayacağını»** ifade eden **Baştürk**, **«yaşanılan ekonomik ve siyasal koşulların anti - faşist ve anti - emperyalist güçlere önemli görevler düşürdüğünü»** hatırlatarak, **«Türkiye işçi sınıfının demokratik sınıf ve kitle sendikal örgütü DİSK'in bu konuda üzerine düşen görevi yapacağını, anti - faşist, anti - emperyalist güçlerin en geniş platformda omuz omuza gelmesinin koşullarını sağlayacağını»** açıkladı. **Baştürk** daha sonra Ören toplantısına değinerek, **«bu toplantı, işçi sınıfının ve DİSK'in düşmanlarının umduklarının aksine, birliğin pekiştiği, daha da güçlendiği bir toplantı oldu»** dedi.

Baştürk konuşmasını şöyle bitirdi :
**«6. Genel Kurul sonrası girilen yeni dönem sınıf sendikacılığı ilkelerine uyarak mücadele eden DİSK'in büyümesinin koşullarını en elverişli düzeye çıkarmıştır. Türkiye işçi sınıfının sendikal mücadelesinin en geniş kitleleri kapsayacak ve örgüt birliğini sağlayacak koşullarını yaratmıştır. DİSK, bütün baskılara ve engellemelere rağmen Türkiye işçi sınıfının sendikal birliğini sağlamada önemli adımlar atmıştır. Çeşitli iş kollarında Sosyal - İş Sendikasının, Fındık - İş Ulaş - İş Sendikası'nın, Limter - İş Sendikası'nın, ve Devrimci Yapı - İş Sendikası'nın DİSK'e katılma kararları bu toplantıda görüşülüp karara bağlanacaktır. Anti - emperyalist ve anti - faşist güçlerin derlenip toplanmalarının, güçbirliği yapmalarının koşullarını hazırlamıştır. Özellikle, emperyalizmin tezgâhladığı yeni oyunlara ve faşist saldırıların yoğunlaşmasına karşı, tüm ilerici, demokrat, devrimci ve sosyalist güçlerin ilkeli ve programlı mücadele birliği güncel görevdir. Buna giden yolda ve 6. Genel Kurul'un 1 nolu cephe kararının ışığında "demokratik platform" önerimiz en geniş boyutlarda toplantımızda tartışılacak ve somut karara bağlanacaktır.
Toplantımızın gündeminde 6. Genel Kurulun önemli kararlarından biri daha bulunmaktadır. Bu örgütsel birliğin ve sendikal demokrasinin sağlanması yolunda üye sendikaların tek tip tüzüğe kavuşturulmasına yönelik çalışmadır. Yükselen sınıf mücadelesinin gündemimize getirdiği bu sorun, en geniş tartışma ortamında ele alınacak, bu konuda başlangıç adımları atılacaktır.
Yönetim Kurulumuz görev bilinci içinde sorunlara yaklaşarak, bağımsızlık ve demokrasi güçlerinin gücünü artıracak yeni kararlar alacaktır. Cephe konusunda en gerçekçi ve demokratik bir yaklaşımla anti - faşist ve anti - emperyalist güçleri omuz omuza getirecek bir platformu kuracak çalışmalar yapılacaktır. DİSK'i yeni dönemde hızla ve ilkeli biçimde, büyütecek örgütlenme ve eğitsel çalışmalarda etkinlik kazandıracak kararların alınacağına da inanıyorum. Hepinize çalışmalarınızda başarılar diliyorum.»**

- DİSK Yönetim Kurulu, DİSK üyeliği için başvuran 5 sendikadan 4'ünün üyeliğini karar altına almıştır. Böylece işçi sınıfının sendikal birliği yolunda DİSK etrafında atılan adımlar önemli boyutlara ulaşmıştır.

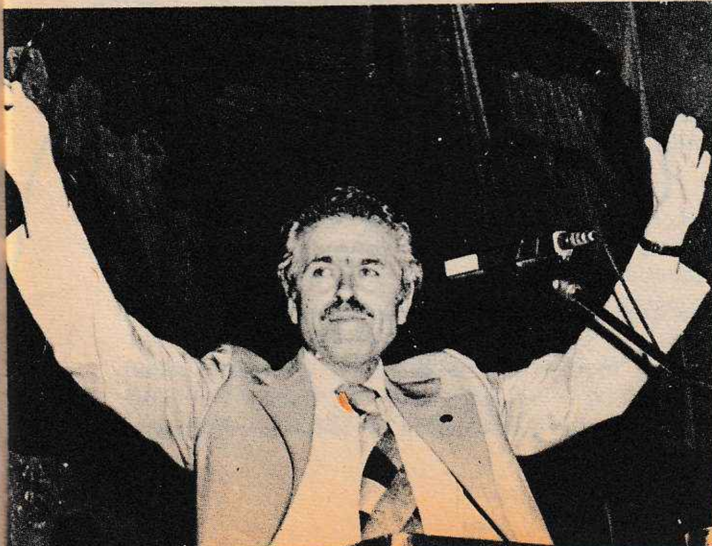
Yönetim Kurulu üç gün süren çalışmalar boyunca gündemindeki konuları görüştü. **Sosyal - İş, Devrimci Yapı - İş, Fındık - İş, Limter - İş** Sendikaları'nın başvurularını değerlendirerek bu sendikaların **DİSK** üyeliğine kabulünü kararlaştırdı. Gündemin öbür maddelerine ilişkin görüşmelerde, oluşturulan kararlar Genel Başkan **Abdullah Baştürk** tarafından kamuoyuna açıklandı. Açıklamada, **«1977 seçimlerinde DİSK**

tarafından ilkeli biçimde desteklenen CHP'nin ve CHP ağırlıkıı hükümetin başarılı olmasının istendiği» belirtildi. «Gerici, sermaye yanlısı partilerin, kendilerinin neden oldukları tüm olumsuzlukları bugünkü hükümete yüklemek ve yeniden iktidara gelmek amacını taşıdıkları» ifade edildi. Hükümetin politikasına ilişkin olarak da şu görüşlere yer verildi.

«DİSK, hükümetin iş yasasının demokratikleştirilmesi, referandumun yasalaşması, grev hakkının genişletilmesi, memurlara toplu sözleşmeli ve grevli sendikalaşma hakkı tanınması için atacağı her adımı en aktif bir biçimde destekleyecektir.
DİSK bağımsızlıktan yanadır. Emperyalizmin her tür dayatmasına karşı bağımsızlıktan yana atılacak her adım DİSK'ten destek görecektir.
DİSK, faşizmin geriletilmesi, giderek de yok edilmesinden yanadır. Bu yolda atılacak her kararlı adım DİSK tarafından en güçlü bir biçimde desteklenecektir.

Hükümetçe atılacak her yanlış adım için gerekli uyarılar yapılacak, gerektiğinde aktif bir biçimde karşı çıkılacaktır. DİSK doğru atılan adımları desteklerken de, yanlış atılan adımlara karşı mücadele ederken de sınıfsal görevini yerine getirecektir. DİSK'in bu desteği göstermelik ve biçimsel değil, en tehlikeli anlarda bile demokratik hak ve özgürlüklerin savunulması yolunda her güçlüğe göğüs gerecek nitelikte olacaktır. DİSK bu gücünü sınıfsal mücadelesinden almaktadır. Bugünkü koşullarda demokrasiye inandığını ve faşizme karşı olduğunu belirten herkes DİSK'in sınıfsal nitelikli bu mücadelesini saygı ile karşılamak zorundadır.»
Açıklamanın sonraki bölümünde «sosyalist hareketin bölünmüşlüğü» noktasından hareketle aşağıdaki görüşlere yer verildi :
«Günümüzde bir kısım siyasi parti veya henüz partileşmemiş eğilimlerin demokratik kitle örgütlerinin bütünlüğünü, bu nedenle de gücünü bölücü faaliyetler içine girdikleri gözlenmektedir.

Öyle ki, kendi siyasi başarılarını, bazı demokratik kitle örgütlerinin yönetiminde yer tutma ile eşdeğer saymakta ve bu nedenle demokratik kitle örgütlerinin bütünlüğünü tehlikeye düşürecek kadar sekter ve dar grupçu tutum içine girmektedirler.
Dünyada hiç bir siyasi parti ve eğilim kendi siyasi başarısını bu tür davranışlarla sağlayamamıştır.
Türkiye'nin geçici olan bugünkü koşullarına da uygun düşmeyen bu davranış DİSK tarafından onaylanamaz ve bağışlanamaz.
Demokratik kitle örgütlerinin ve özellikle sendikal örgütlerinin örgütsel bağımsızlığı önemli bir koşuldur ve DİSK'in temel ilkelerindendir.
Bu gerçekten hareket eden ve Genel Kurulun bu yolda almış olduğu kararı göz önünde bulunduran DİSK Yönetim Kurulu :
Anti - emperyalist, anti - faşist mücadele içinde olan ve özellikle bu mücadelede güçbirliği yapabilecek olan parti, eğilim ve demokratik kuruluşların bu türlü davranışlara girmemeleri konusunda uyarılmalarına ve aykırı davranış içine girenlerle DİSK ilişkilerinin kesilmesine karar vermiştir.

● Sosyal-İş, Devrimci Yapı-İş, Fındık-İş, Limter-İş sendikaları DİSK üyeliğine kabul edildi

Yönetim Kurulu DİSK 6. Genel Kurulunun anti - emperyalist, anti - faşist, anti - tekel cephenin oluşturulmasına yönelik 1 no'lu kararının uygulamaya geçirilmesi ve demokratik platformu oluşturma yolunda Yürütme Kuruluna tam yetki vermiştir. DİSK Yürütme Kurulu, katılanların birbirlerine saygı duyma, kitlesel eylemleri esas alma, eşit haklara saygı gösterme çerçevesinde ve DİSK'in mücadele hedefleri doğrultusunda bu platformu sağlıklı biçimde gerçekleştirecektir.

DİSK Yönetim Kurulu ayrıca, DİSK Genel Kurul kararı uyarınca, bütün sendikalarda uygulanmak üzere DİSK ilkeleri doğrultusunda tek tip tüzük taslağını tartışmak amacıyla bir komisyon kurulmasına, DİSK Yürütme Kurulu üyelerinden birinin başkanlığında her sendikadan bir yürütme kurulu üyesinin katılmasıyla oluşturulacak bu komisyonun 30 Eylül 1978 tarihine kadar bu tüzük taslağını Yönetim Kuruluna sunulmak üzere son biçimi vermesine karar vermiştir.»

Öte yandan, Yönetim Kurulu, Yürütme Kurulu'nun Ören'de sunduğu raporun «somutlanması» için bir komisyon kurulmasına karar vermiştir. Genel Başkan Abdullah Baştürk ile Genel Sekreter Fehmi Işıklar ve Mehmet Kılınç, Ertan Andaş, Celâl Küçük, Nusret Aydın, Cenan Bıçakçı, Kenan Budak, Burhan Şahin, Erol Yalçın'dan oluşan Komisyon çalışmalarını 15 Eylül'e kadar bitirecektir.

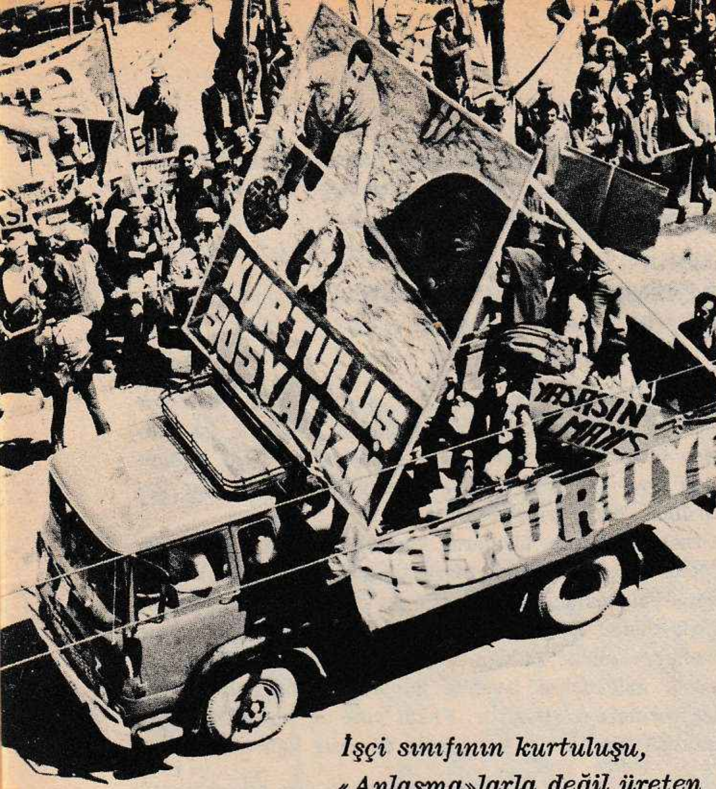
BİR UZLAŞMA ÖRNEGİ: TOPLUMSAL ANLAŞMA

Hükümet ile Türk - İş arasında **"Toplumsal Anlaşma"** imzalandı. Kamuoyu günlerce "DİSK evet mi, hayır mı diyecek?" biçimde meşgul edildi. Oysa, bazı açıklamaların aksine DİSK'in tavrı, Toplumsal Anlaşma'nın ortaya atıldığı ilk günden beri son derece açıktı. Öte yandan Toplumsal Anlaşma salt bir ücret dondurması biçiminde ele alındı, buna indirgendi. Toplumsal Anlaşma'nın yalnız ücretlere ilişkin bir anlaşma olarak görülmesi son derece yanlıştır. Adından da anlaşılacağı gibi, bu bir toplumsal anlaşmadır. Ücretlere ilişkin getirdiği sınırlamaların yanısıra, hükümetin gelecekteki tasarılarına da ışık tutmaktadır.

İşçi sınıfı **Toplumsal Anlaşma** ile ne yapılmak istendiğini, neyin amaçlandığını, anlaşma metnindeki satır aralarındaki gerçekleri görmek zorundadır.

Bu anlaşmaya karşı çıkan DİSK, üst düzeyde imzalanan ve bu nedenle "kâğıt üzerinde kalacak olan" anlaşmanın ücretleri sınırlandırmayı amaçlayarak, genelde kapitalizmin bunalımını işçi ve emekçilerin sırtına yüklemek istediğini açıklamıştır. DİSK böyle bir Toplumsal Anlaşma'ya temelden karşı çıkarken devrimci sendikacılığın herşeyden önce işçi sınıfına ve emekçi halka karşı sorumlu olduğunu bir kez daha yinelemiştir.

İşçi sınıfının kurtuluşu, «Anlaşma»larla değil üreten ve yöneten olduğu sosyalizmle gerçekleşecektir.

Bu **uzlaşma belgesinin** ne olduğunu, hangi sınıfsal temelden kaynaklandığını, dönem dönem değişik ülkelerde işçi ve emekçilerin önüne sürülen benzeri anlaşmaların taşımış olduğu dünya görüşünü, işçi sınıfının bilimi açısından gerçek yerine oturtmak zorunludur. Bu görev yerine getirilmediği takdirde, görünüşte çekici olan ve belirli ölçüler içinde kısa bir dönem için işçi ücretlerinde görece bir artış dahi sağlayabilecek benzeri anlaşmaların temelde işçi sınıfının mücadelesine ne denli büyük engeller getireceği gözlerden uzak tutulmuş olur.

BASKI VE ŞİDDET YA DA UZLAŞMA

Sınıflı toplumların tarihi, sınıfların mücadelelerinin tarihidir. Kapitalizm ile birlikte tarih sahnesine çıkan işçi sınıfı üretim araçlarının özel mülkiyetini elinde bulunduran kapitalist sınıfa karşı giriştiği mücadelede çeşitli yöntemler denemiş, bu mücadele yöntemleri zaman içinde geliştirilmiştir.
Kapitalist sınıf da işçi sınıfının mücadelesini karşılayabilmek ve giderek bu mücadeleyi bertaraf edebilmek için her yolu denemiştir.
Kapitalist sınıfın yani burjuvazinin işçi sınıfı mücadelesine karşı izlediği yöntemler aynı olmamış, sürekli olarak değişmiştir.

Genellikle burjuvazi kitleler üzerindeki baskısını sürdürmek için başlıca iki yönteme başvurur. Bu yöntemler kimi zaman birbirini izler, kimi zaman da birbirinin içine geçer. Bunlardan ilki baskı ve şiddet yöntemidir ki, buna başvurulduğu zamanlar işçi ve emekçi sınıflara karşı hiçbir taviz verilmez, en küçük bir kıpırdanış bile acımasızca ezilir. Bunun günümüzdeki örnekleri açık faşist diktatörlükler biçiminde görülmektedir.

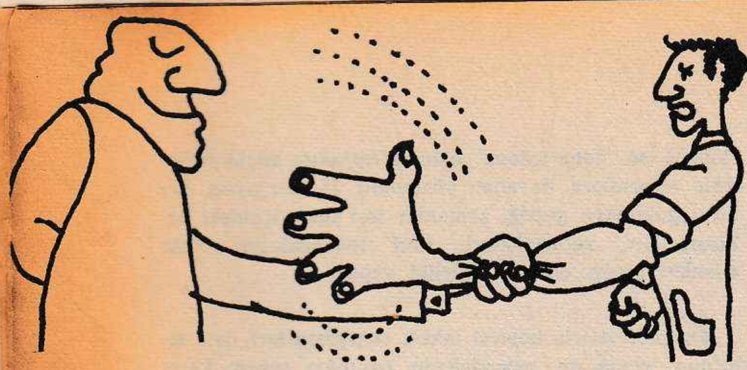
İkincisi ise "daha ustaca" olan ve birtakım küçük ödünlerle reformlara dayanan yöntemdir ki, burjuvazi bunu uygulamaya geçtiği zamanlar işçi sınıfı içindeki uzlaşmacıları, reformistleri, sınıf mücadelesini inkâr edenleri seçer, onlarla işbirliği yapar.

Kapitalistlerin böylesi taktik değiştirmeleri, işçi sınıfının içinde de mücadelenin koşulları gereği karşı taktik değişimlerini, yeni mücadele biçimlerini yaratır. Ama işte bu noktada farklılıklar, uzlaşmacılık ile devrimci sendikacılık bir yerde karşı karşıya gelir. Tarih göstermiştir ki, burjuvazinin bu «ustaca» taktikleri karşısında sınıf mücadelesinin katı gerçeğini temel almayanlar teslimiyet göstermiş ve işçi sınıfı hareketinin büyük kayıplara uğramasına yol açmışlardır.

Kapitalizmin tekelci aşamaya geçmesinden sonra burjuvazi, işçi sınıfı hareketini bölmek ve zayıflatmak için yoğun çabalara girişmiştir. Her alanda girişmiş olduğu saldırılar özellikle gelişmiş kapitalist ülkelerde meyvalarını vermiştir. Bu ülkelerde işçi aristokrasisinin varlığı, burjuvazinin çabalarına gerekli olan zemini yaratmıştır. Çünkü sömürgelere sahip olan ve sömürgelerden elde etmiş olduğu aşırı kârları kendi ülkesine aktaran Avrupa burjuvazisi, işçi sınıfı içinde imtiyazlı kesimler yaratarak bu işi başarmış, uzlaşmacılığın tohumlarını işçi sınıfının içine ekmiştir. Daha 1858 yılında İngiltere'deki kapitalizmin bu niteliklerine dayanarak Engels, "İngiliz proletaryasının gittikçe daha fazla burjuvalaştığını" söylüyor ve bu tehlikenin işçi sınıfı içindeki etkilerine dikkati çekiyordu. Bu etkiler giderek işçi sınıfı hareketi içinde değişik sapmaları da beraberinde getirerek, reformizmin ve revizyonizmin güçlenmesine yolaçmıştır.

Sınıflar arasında uzlaşma arayan, tarihin gelişimini bu temele oturtmak isteyen burjuva düşüncesi günümüzde de ortaya çıkmakta ve kendini değişik biçimlerde göstermektedir. Dönem dönem kullanmış olduğu silahların değişmiş olmasına karşın, uzlaşmacı özünü değiştirmeyen bu ideolojiye karşı kararlı bir savaşı sürdürmek işçi sınıfının temel görevi olmuştur.
Kısaca özetlemeye çalıştığımız bu süreç içinde yer yer kayıplara uğrayan ama reformist görüşleri yenilgiye uğratarak büyük ölçüde başarı sağlayan ve yeni boyutlara ulaşan işçi sınıfı mücadelesi bugün değişik görünümler biçiminde de olsa aynı tehlikeler ile karşı karşıyadır.

Günümüzde burjuvaziye "çalışma barışı"nın, "toplumsal barışın" nimetlerini kitlelere yayacak, sınıf gerçeğini gözlerden uzak tutacak bir dayanak gerekmektedir. İşte bu dayanak **sosyal - demokrasidir**. Gerçekten kapitalist düzen açısından açmazların baş gösterdiği, bunalımın yükseldiği dönemlerde burjuvazinin «ustaca» kullandığı ikinci yöntemi uygulamak her zaman sosyal demokrasiye düşmüştür, düşmektedir.
Türkiye'de gelişmekte olan sınıf mücadelesinin pratiği de aynı sonuçları doğurmakta, tarihsel olarak bir çok kez kanıtlanmış olan gerçekler değişik boyutlarda yaşanmaktadır.
Bu nedenle hükümet ile Türk - İş arasında imzalanmış olan Toplumsal Anlaşma'yı özetlemiş olduğumuz maddi

temelin dışında düşünmek, sınıfsal kökenlerini başka yerlerde aramak uzlaşmacılıktır, reformizmdir.

TÜRKİYE İŞÇİ SINIFI GEÇİRDİĞİ DENEYLERDEN GEREKEN DERSİ ALMIŞTIR

Ülkemizde, özellikle son 15 - 20 yıldır, belirli koşullarda hızlı sayılacak bir ekonomik gelişme sağlanmış ve buna koşut olarak işçi sınıfımız da gelişmiş ve güçlenmiştir. İşçi sınıfımızın böyle gelişip güçlenmesi, doğal olarak, onun toplumsal yaşamımızdaki, etki ve ağırlığını da artırmıştır. Öyle ki, bugün, işçi sınıfımızın rıza ve desteği olmadan ülkeyi yönetmek hemen hemen olanaksızdır. Ancak açıktır ki, işçi sınıfımızın bu etki ğimiz fiyat artışlarının yani enflasyonun nedeni budur. Ayrıca fiyatların yüksekliği mallarımızın ihracatını önlemekte ve böylece döviz bunalımı da ücret artışından kaynaklanmaktadır. Ücret artışları yatırımların azalmasına ve dolayısıyla kalkınmanın yavaşlamasına da neden olmaktadır. Kısacası, kapitalistlere göre bugünkü ekonomik bunalımın baş nedeni işçi ücretlerinin yüksekliğidir. Neden bu olunca, çözümü de **ücretlerin dondurulması**, ya da daha genel bir deyimle, **denetim altına alınması** olacaktır. İşverenler bu amaçla, ücretlerin işçi, işveren ve gerekirse devlet temsilcilerinden oluşan çeşitli biçimdeki üst düzeydeki kurullarda saptanmasını önermektedirler.

AVRUPA'DA DENENMİŞ GEÇERSİZ MODELLER ÇÖZÜM YOLU OLAMAZ

Toplumsal Anlaşma'yı işçi sınıfının önüne sürenler benzeri anlaşmaların bir çok ülkede, özellikle İskandinav ülkelerinde yapıldığını ve "sosyal adaletin sağlandığı" bu ülkelerde işçi ve emekçilere yeni haklar getirdiğini öne sürmektedirler.
Örnek verilen bu ülkelerde kapitalizm oldukça gelişmiş, sermaye yoğunlaşmış, merkezileşmiştir. Bu ülkelerden, sözgelimi tekelci kapitalizmin en güçlü bir biçimde egemen olduğu İsveç'te üretim araçlarının % 95'i bir avuç azınlığın elinde bulunmaktadır. İşçilerin her alandaki güçlü mücadelesi İsveç'te burjuvaziyi birtakım ödünler vermeye zorlamıştır. Fakat yine de bu ödünler kapitalistlerin kârları karşısında önemsiz kalmaktadır.

Ekonomik düzeni çok övülen bu kapitalist ülkede toplu pazarlık sistemi ise sendikaların merkez yöneticileriyle

●İşçi sınıfının toptan satışı demek olan «Toplumsal Anlaşma»lar Avrupa'nın birçok ülkesinde uygulamaya girmiştir. İşçi sınıfının tepkisi uzun sürmemekte bu «anlaşma»lar mitinglerle protesto edilmektedir.

kapitalistlerin merkezi örgütü arasında yapılan "serbest sözleşmeler" yoluyla yürütülür. Bu sözleşmelere göre, ücretler, çalışma koşulları ve bunların dayandığı genel ilkeler üst düzeyde merkezi örgütler tarafından yapılan anlaşmalarla düzenlenir.

Üst düzeyde işçi ve işveren kuruluşları tarafından ülkenin tümünü kapsayan bir temel sözleşme imzalanır, bu sözleşme işkollarında imzalanacak sözleşmelere temel teşkil eder. Eğer taraflar bir anlaşmaya varamazsa, araya Ulusal İşgücü Komitesi adlı hükümetin uzlaştırma kurumu girer ve varolan anlaşmazlığın çözülmesinde yardımcı olur.

Bugün "Anlaşma" ile yapılan uygulamalara İsveç işçi sınıfı şiddetle karşı çıkmakta, bunca yıldır uygulanagelen bu sistemin işçi ve emekçileri yoksulluğa ittiğini, son yıllarda artan işsizliğe neden olduğunu savunmaktadır.

Toplumsal Anlaşma'da varolan görüşlerin benzerini İngiliz İşçi Partisi'nin politik çizgisinde ve programında da görmek mümkündür. İngiliz İşçi Partisi yıllardır işçi sınıfının mücadelesini benzeri anlaşmalarla engellemeye çalışmakta, ücretlerin dondurulmasını savunmaktadır. Son olarak 1974'te imzalanan anlaşma da aynı özü taşımış işçi ve emekçilerin büyük tepkisiyle karşılanmıştır.

Ancak İngiliz İşçi Partisi etki alanındaki uzlaşmacı sendikacılarla, işçi aristokratlarıyle birlikte uzlaşmacılık alanında oldukça deneyime sahip bir örgüttür. Partinin 1958 yılında onaylanan ünlü Gelişme Planı'nda işçi ve emekçilerin ücretlerinin dondurulması, ücret artışlarının durdurulması önerilmiştir. Ve ücretlerdeki artışın verimlilik artışına bağlanması önerilmiştir. Giderek ücretlerdeki artışın verimlilik artışına bağlanması gerektiği savunulmuştur.

Parti yetkilileri sürekli olarak ücretlerin dondurulmasına karşı çıkmakta, ancak ücretlerin patronlar üzerinde yapmış olduğu "ağır baskı"nın ortadan kalkması gerektiğini, sendikaların aşırı isteklerde bulunmaktan vazgeçmelerini "makul düzey"lerle yetinmelerini söylemektedirler.

Benzeri uzlaşmaların Türkiye'de de gerçekleştirilmesi için tekelci kapitalistler sürekli çaba harcamışlardır. Türkiye İşveren Sendikaları Konfederasyonu (TİSK), onun en saldırgan örgütlerinden MESS, Türk Sanayici ve İş Adamları Derneği (TÜSİAD) ve Sanayi Odaları sürekli olarak böylesi uzlaşmacı önerileri "çalışma barışı" adı altında getirmişlerdir. Sözgelimi MESS'in 1974 - 75 Konferanslarında bu konu özellikle ele alınmıştır. TİSK'in çalışma raporlarında, TÜSİAD'ın yayınlarında sürekli olarak bu görüşler dile getirilmiştir. Ve sonuçta hükümet ile Türk - İş arasında imzalanan Toplumsal Anlaşma'da tekelci kapitalistlerin yıllardır önerdikleri çözümler aynen yer almıştır.

TOPLUMSAL ANLAŞMA SORUNLARIN ÇÖZÜMÜ İÇİN BUGÜNKÜ DÜZENİ BENİMSEMEKTEDİR

Toplumsal anlaşma sorunu bugün geniş emekçi kitlelerde, işçi sınıfından yana olan ilerici, demokrat kesimde tam anlamıyla anlaşılmış değildir. Yalnızca Toplumsal Anlaşma değil, hükümetin getirmiş olduğu birçok öneri ve uygulama, ilerici, demokrat kesim tarafından enine boyuna tartışılmamakta, en temel sorunlar bile gündeme getirilmemektedir. Hükümeti yıpratma, gerici ve faşist güçler karşısında yalnız bırakma endişesiyle en hayati sorunlar küllendirilmektedir. Özellikle hükümetin anti - faşist mücadele konusundaki kararsızlığı kesin bir dille eleştirilmemekte, emperyalizmle kurulmuş ilişkilere dayanarak giriştiği çabalar üstü kapalı bir biçimde geçiştirilmektedir.

DİSK açısından sorun oldukça açıktır. Bugünkü hükü-

met elbette ki, MC hükümetlerinin benzeri değildir ve ilerici bir yapıya sahiptir. Bu gerçeği bilen DİSK, varolan hükümeti işçi sınıfından emekçilerden yana alacağı her kararında, faşist tırmanışa karşı sürdüreceği her türlü mücadelede sonuna kadar destekleyeceğini açıklamıştır. Bu destek, hükümetin dayandığı sınıfsal temeli, dünya görüşünü gözardı etmeden, unutmadan sağlanan bir destektir.

Herşeyden önce bir gerçeği açıkça ortaya sermek gerekmektedir. CHP ağırlıklı hükümet emperyalizmle bağları koparmada kararlı görünmemekte, tersine bu bağları daha ileri bir düzeyde yenileştirmekte, düzenlemektedir. Ambargo karşısındaki tutum, kapatıldığı dahi pek belli olmayan üslerin yeniden açılması konusunda yapılan pazarlıklar bunun en son kanıtlarıdır.

Emperyalizme olan bağımlılık Türkiye ekonomisini de tam bir bataağın içine sokmuş bulunmaktadır. IMF' nin istekleri doğrultusunda alınan ve uygulanmasına başlanan ekonomik önlemler işsizliği artırmış, enflasyon oranını yükseltmiştir. Fiyatlar artmış, işçi ve emekçilerin satın alma güçleri azalmıştır.

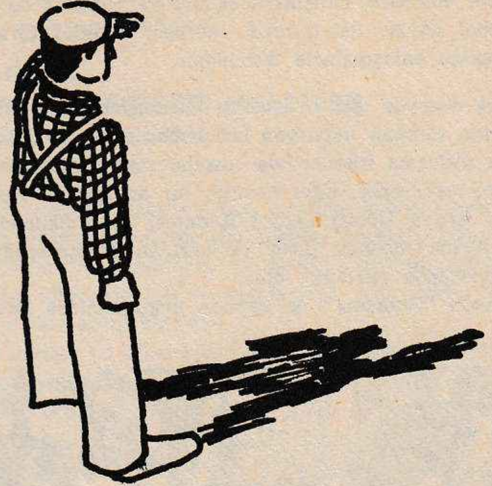
1977 yılında işçilerin gerçek ücretlerinde önemli bir azalma olmuş, kapitalistlerin kârları artarken, işçilerin ulusal gelir içindeki paylarında düşme olmuştur. Birçok işkolunda toplam talebin düşmesi sonucunda toplu çıkarmalar başlamış, bu uygulamalar karşısında hükümet bir şey yapamaz duruma gelmiştir.

İşte böyle bir ortamda ekonomik bunalımın nedenini işçi ücretlerindeki artışlara bağlayan kapitalistler, işçi ücretlerinin dondurulması için hükümete baskı yapmaya ve bunun da sonuçlarını almaya başlamışlardır.

İmzalanan Toplumsal Anlaşma'da "dengesiz gelişmenin, düzensiz sanaileşmenin, sağlıksız ve hızlı kentleşmenin doğurduğu sorunlar, son yıllarda Türkiye'yi, Cumhuriyet Tarihimizin en ağır ekonomik ve toplumsal bunalımlarına sürüklemiştir" denilerek Türkiye'nin kapitalist - emperyalist sisteme bağımlı oluşunun getirdiği sorunların gerçek nedeni örtbas edilmiş, bu durum Anlaşmanın "...ülkenin içinde bulunduğu ekonomik durum gözönünde tutularak" denilerek kapitalist sistemin ve emperyalizme bağlılığının veri olarak kabul edildiği açıkça ortaya konmuştur.

TOPLUMSAL ANLAŞMA İLE "ÇALIŞMA BARIŞI" ÖNERİLMEKTEDİR

Hükümet ile TÜRK - İŞ arasındaki imzalanan Toplumsal Anlaşma'da tarafların üzerinde birleşmiş oldukları temel bir düşünce vardır. Her iki taraf da "işbirliği ve dayanışma"nın, "çalışma barışına olduğu kadar genel anlamda toplum barışına da büyük katkıda" bulunacağı inancındadır. Sınıf mücadelesini inkâr eden uzlaşmacı sendikacılık için uygun olan bu düşünceyi, devrimci sendikacılığın onaylamasına olanak yoktur. Çok açık bir gerçektir ki, sömürünün var olduğu, sınıf mücadelesinin keskinleştiği sınıflı bir toplumda "çalışma barışı", "toplumsal barış" diye bir şey söz konusu olamaz. Üretim araçlarının bir avuç azınlığının elinde olduğu Türkiye'de de "çalışma barışı"nı önermek, kapitalistlerin çıkarlarını savunmaktır.

İşte DİSK Toplumsal Anlaşma'ya karşı çıkarken en başta bu temel düşünceye karşı çıkmış ve sınıfsal tavrını net bir biçimde koymuştur.

TOPLUMSAL ANLAŞMA İLE GERÇEK ÜCRETLER DONDURULMAKTADIR

Gerek hükümetin açıklamalarında, gerekse Anlaşma'nın satır aralarında ücretlerin dondurulmasının söz konusu olmadığı yinelenmektedir. Öncelikle belirtelim ki, bu anlaşmayı hazırlayan tarafların "ücretleri donduruyoruz" diye ortaya çıkmaları beklenemezdi. Az önce de değindiğimiz gibi dünyanın hiçbir ülkesinde böylesi açık bir davranış görülmemiştir. Çünkü tüm dünyada gelişen işçi sınıfının mücadelesi kapitalistleri değişik yöntemler aramaya itmekte, çatışmayı daha yumuşak zeminlere indirmeye zorlamaktadır. Sözgelimi 1968'de Fransa'da ve 1974'te İngiltere'de yapılan anlaşmalarda temel amaç açıkça ortaya konmamış, "ülke ekonomisinin çıkarları" gerekçesiyle uygulamalara girişilmiştir. 1974 yılında Arjantin'de imzalanan "Sosyal Mütareke"nin de gerekçesi de aynı nedene dayandırılmıştır.

Bütün bu tür anlaşmalarda ortak olan bir yan daha vardır. O da anlaşmanın metinlerinde kullanılan muğlak, her tarafa çekilebilen dildir. Örneğin, Toplumsal Anlaşma'nın sondan üçüncü paragrafında şöyle denilmektedir: "Bu Toplumsal Anlaşma'daki ilkelerin ve kuralların, işçi ücretlerini dondurma veya işçilerin ulusal refah artışından haklarını alabilmelerini engel-

TOPLUMSAL ANLAŞMA SARI SENDİKACILIĞA PRİM VERMEKTEDİR

Toplumsal Anlaşma'nın 1. Maddesinde "Yalnızca ekonomik savaşıma ağırlık veren sendikacılık, ülkemi-

GÖRÜŞLER

MESS:

"Anlaşma, ücret artışlarındaki taban ve tavan kavramını su yüzüne çıkartmak yönünden olumludur" (Yazısı 2.sayfada)

TÜSİAD:

"Anlaşma önemli ve olumludur. Ancak özel kesimi de kapsamaması büyük bir eksiliktir. Hükümet-İşçi-işveren güçbirliği şarttır" (Yazısı 2.sayfa a)

TİSK:

"Türk-İş başkanının konfederasyonumuza yaptığı çağrıyı yıllardır Konfederasyonlar arası bir temel sözleşme gerçekleştirilmesi yönünde dile getirdiğimiz çağrının cevabı olarak memnuniyetle kabul ediyoruz." (Yazısı 2.sayfada)

● *«Toplumsal Anlaşma'ya işveren örgütlerinin bakışı MESS Gazetesinin Temmuz sayısında yukarıda görüldüğü gibi sergileniyordu.*

zin ekonomik ve sosyal koşulları yönünden hızla bir çıkmaza yönelmektedir," denilmekte ve sözde yalnızca ekonomik mücadele veren sendikacılık mahkûm edilmek istenmektedir. Şüphesiz yalnızca ekonomik mücadeleyle yetinen sendikacılık uzlaşmacı sendikacılıktır. Ama anlaşmada bu sendikacılığın karşıtı olan, işçi sınıfının ekonomik, politik ve ideolojik mücadelesinin bütünlüğünü temel alan sınıf ve kitle sendikacılığı elbette hedef olarak sunulmayacaktır. Anlaşma'da işyerlerinde verimlilik artışı ve dolayısıyla üretim artışı için katkıda bulunacak, gerektiğinde ücret artırımı sağlamayan, 'fedakârlık''lara katlanacak bir sendikacılık önerilmektedir.

Bunun yanısıra Anlaşma özellikle işkolu esasına göre toplu sözleşme yapılmasını da savunmaktadır. Toplumsal Anlaşma'nın 7. Maddesi aynen şöyle demektedir : "Bu dönem içinde işyeri ve işkolu esasına göre ayrı ayrı toplu sözleşmeler yapılmaması, bunun kaçınılmaz olabileceği durumlarda da **ek yarar sağlanmaması** yoluna da gidilecektir." Bu yolla çoğu işyeri esasına göre toplu sözleşme yapan DİSK'e bağlı sendikaların mücadelesi engellenmek istenmekte ve çeşitli biçimlerde işkolu yetkisi almış TÜRK - İŞ'e bağlı sendikaların çöküşü engellenmek istenmektedir. Bu da, siyasal iktidarların güdümünde bir sarı sendikacılığın teşvik edileceğinin açık bir göstergesidir. Maddedeki "ek yarar sağlanmaması" deyimi de doğal olarak işyeri düzeyinde sözleşme imzalamış olan sendikaların yararına işleyeceği için bu maddeden de kimin yararlanacağı bellidir.

TOPLUMSAL ANLAŞMA İŞÇİNİN İŞ GÜVENCESİ KONUSUNDAKİ KAZANILMIŞ HAKLARINI GERİ ALMAKTADIR

İşçiler için belli bir yerde ve belli bir işte çalışmanın büyük önemi vardır. İşçi sınıfı uzun yıllar bu uğurda mücadele vermiş ve bu yönde önemli kazanımlar elde etmiştir. Bugün işçiler belirlenmiş yer ve işler dışında çalıştırılmama yolunda özellikle toplu sözleşmelerle ileri haklar kazanmışlardır. İşte Toplumsal Anlaşma işçilerin bu kazanımlarını geri almaktadır. Bununla ilgili 5. madde aynen şöyle demektedir : "Kamu kuruluşlarında üretimin etkinliğini ve artışını, bunun yanısıra yöneticinin yönetimdeki etkinliğini engelleyici nitelikteki maddeler toplu sözleşmelere konmayacaktır, daha önce toplu sözleşmelere konulmuş bu nitelikteki maddeler de işletilmeyecektir. (Bu bölümde sözü edilen maddeler akçalı hükümleri içeren maddeler olmayıp, özellikler emek kullanımı ve istihdama ilişkin maddelerdir.) Kuruluşların kendi bünyeleri içinde işçi ve işveren temsilcilerinden oluşturacakları komisyonlar, değinilen bu maddeleri saptayarak, bunlara yönelik önerileri oluşturacaklardır. Bu kural gözönünde tutulmak koşuluyla işçilerin yönetime ve sorumluluğa katılmalarını **verimlilik ve kâr artışına da hız katıcı ve demokrasimize yeni bir boyut kazandırıcı** yönde düzenlenmek ve sağlamak üzere ortak çalışmalar yapılacaktır."

Yöneticinin yönetimdeki etkinliğini engelleyici nitelikteki maddelerin toplu sözleşmelere konmaması ya da varolan sözleşmelerden çıkarılması kesinlikle bugüne değin mücadele ile kazanılmış haklardan geriye dönmek kapitalistlerin eline yeni bir silah vermek demektir. Sözgelimi bugün sözleşmelerde yeralan ve özellikle KİT'lerde görece de olsa yöneticinin etkinliğini engelleyen bazı hakların uygulanması böylece **ortadan kalkacaktır**. Özellikle sözkonusu edilen maddeler ayrılmakta ve **"emek kullanımı"** ile **"istihdama ilişkin"** maddelerde yöneticinin etkinliği sağlanmaktadır. Bunun ne anlama geldiğini uzun uzun anlatmaya gerek yoktur

sanırız. Yani işçi fazlası gibi "istihdama ilişkin" bir sorun varsa bu konuda **tek yetkili** yönetici olacak, dilediğini işten atabilecek.

Yöneticinin etkinliği salt bununla da kalmamaktadır. Anlaşma'nın 9. Maddesinde "işletmedeki işçi fazlasını mesleğine uygun başka alanlara aktarmak" için de yöneticilere yetki verilmektedir. Dileyen yönetici, dilediği işçiyi bir başka işletmeye gönderebilecek, daha açık bir deyimle işine gelmeyen bir işçiyi bir başka yere **sürme** yetkisine sahip olabilecektir. Bu maddenin siyasal iktidarlar elinde nasıl işletileceğini açıklamaya hiç gerek yoktur. Önde gelen ilerici, devrimci militan işçilerin başlarına gelecekleri şimdiden söyleyebiliriz. Bir de o işçinin kamu işyerinde DİSK'e bağlı bir sendikayı örgütlemeye çalıştığını düşünün... Ve de bu Toplumsal Anlaşma'nın özel sektörde Koç'lara, Sabancı'lara ait işyerlerinde de uygulandığını gözünüzün önüne getirin... Evet, yöneticinin etkinliği Toplumsal Anlaşmayla böyle sağlanıyor!.. Ve ardından "Yönetime Katılma" önerisi getiriliyor.

Toplumsal Anlaşma'daki bu maddeye en çok sevinenler kapitalistler olmuştur. MESS Toplumsal Anlaşma'yla ilgili olarak yapmış olduğu açıklamada şöyle demektedir : "Toplumumuzu anarşiye, üretimimizi verimsizliğe sürükleyen Otorite Bunalımını gündeme getirmesi ve toplu sözleşmelerde üretim yönetiminin etkinliğini kısıtlayan hükümlerin ayıklanmasını öngörmüş olması anlaşmanın önemli ve olumlu bir başka yanıdır."

Gerçekten bugün kapitalistler de yönetimin etkinliğini kısıtlayan maddelerin ayıklanmasını istemekte, işyerlerinde diledikleri gibi at oynatmayı arzulamaktadırlar. Bu da bize Toplumsal Anlaşma'nın hangi sınıfların çıkarı doğrultusunda kaleme alındığını bir kez daha belgelemektedir.

TOPLUMSAL ANLAŞMA "YÖNETİME KATILMA"YI BİR OLDU BİTTİYE GETİRMEKTEDİR

İşçi sınıfı içindeki reformistlerin dillerinden düşürmedikleri bir kavram da "yönetime katılma"dır. Özellikle hükümet sözcüleri zaman zaman bu konuda parlak cümleli açıklamalar yapmakta ve bu yolla işçi sınıfının yeni kazanımlar elde edeceğini öne sürmektedirler. Oysa işçi sınıfı bu konularda oldukça net bir bakış açısına sahiptir.

Üretim araçlarının kapitalistlerin elinde olduğu bir toplumda, gerçek anlamıyla yönetime katılma mümkün olamaz. Ancak, Türkiye'de özellikle kamu kuruluşlarında çalışanların ne üretileceği, üretim düzeyi, çalışma koşullarının saptanması, uygulanacak teknolojinin seçimi, elde edilecek kârın dağıtılması konusunda tam olarak **söz ve karar sahibi** olmaları işçi sınıfına yarar sağlayabilir. Yoksa sömürünün sorumlularına ortak olma biçiminde bir katılma zaten düşünülemez.

Toplumsal Anlaşma bu konuda bugüne kadar söylenenlerden de geride hükümler getirmektedir. 5. Madde **yönetime ve sorumluluğa katılmayı**, "verimlilik ve kâr artışına da hız katıcı ve demokrasimize yeni bir boyut kazandırıcı yönde" düzenlenmektedir. Daha açıkcası, Toplumsal Anlaşma'ya göre, "yönetime katılma" işçilerin "verimlilik ve kâr artışına hız katma" anlamına gelmektedir. Böylelikle demokrasimizde "yeni bir boyut" kazanmış olacaktır!..

Eğer gerçekten demokrasiye yeni bir boyut kazandırılmak isteniyorsa, bu başta tüm çalışanların grevli, toplu sözleşmeli sendikal haklarını tanımaktan geçer. Yönetim konusunda ise savunulacak demokratiklik, işçilerin sendikal örgütleri aracılığıyla çalıştıkları işletmelerde söz ve karar sahibi olmaları biçiminde belirlenmelidir. Bunun dışındaki her çözüm uzlaşmacılığa yol açar.

Yönetime katılma, işçilere hiç bir yaptırım gücü tanınmadan, belli konularda özellikle istihdam, izin, vardiya... gibi konularda işçilerin görüşünü almaya indirgenmiş durumdadır.

Toplumsal Anlaşma 3. Madde'de "yönetime ve sorumluluğa etkin biçimde katılmayı sağlayan **ancak yönetim etkinliğini ve disiplinini bozmayan** bir düzen kurulacaktır." hükmünü getirerek bu konuda da işletmelerde çalışan işçileri tamamen etkisiz hale getirmeyi amaçlamaktadır. Gerçekten şu anda bu konuda varolan hükümlerin kaldırılarak, yöneticilerin işçi aktarmalarına kadar yetkili kılınacağı bir düzende işçilerin yönetime nasıl "katılacağı" çok açıktır.

Toplumsal Anlaşma, yönetime katılma ile yöneticilerin etkinliklerinin artırılması önerisini bir arada getirebilmekte, ancak işçilerin örgütü olan SSK'da bile işçi sınıfına söz ve karar hakkı tanımamaktadır.

Daha sonra, İşletmeler Bakanının 7 - 13 Ağustos tarihli Yankı dergisinde konu ile ilgili olarak yaptığı açıklamadan anlıyoruz ki, Hükümetin düşündüğü Yönetime Katılma modelinde sendikalar devre dışı bırakılmakta ve işyerinde çalışan işçilerle doğrudan ilişki kurulmak istenmektedir. Oysa biliyoruz ki, böyle bir uygulama, giderek sendikaların, fonksiyonlarını azaltacağı için, etkinlikleri olmayan zayıf örgütler haline düşmeleri sonucunu getirecektir. DİSK, işçi sınıfının bunca çabalarla oluşturduğu sendikal örgütlerinin, içiboş kuruluşlar biçimine dönüştürülmesine, elbette ki, razı olmayacaktır.

TOPLUMSAL ANLAŞMA İŞÇİLERİ YATIRIMLARA KATKIDA BULUNMAYA ZORLAMAKTADIR

Anlaşma, işçilerin ücretlerini dondurmakla yetinmemekte, bir de bu ücretlerden yatırımların finansmanına katkıda bulunulmasını öngörmektedir. Anlaşmanın son bölümündeki ilgili 2. Madde şöyledir : "Ekonomik ve toplumsal yaşamda yönetime ve sorumluluğa katılmanın gereği olarak işçiler, kamu kesimi işletmelerinin yıllık programlarında yer alan **yatırımların gerçekleştirilmesine gerekli katkıyı yapacaklardır ve buna özen göstereceklerdir.**"

İşçilerin ücretlerinden ayıracakları paralarla çalıştıkları işyerine ortak edilmeleri biçiminde yaygınlaşan hayalci sosyal - demokrat görüşün ne denli geçersiz olduğunu pratik ispatlamış bulunmaktadır. Bazı ülkelerde bu yolla sermayenin halka yayılacağı ileri sürülmüş, deneyi yapılmış, ancak bir süre sonra bunların büyük sermayenin elinde yeniden toplandığı görülmüştür.
Bu bile bize Toplumsal Anlaşma'nın nasıl bir sınıf temeline dayandığını bir kez daha göstermektedir.

ANLAŞMA İŞÇİ SINIFININ İSTEMLERİNE AÇIKLIKLA CEVAP VERMİYOR

İşçi sınıfının bazı güncel ekonomik ve demokratik istemlerine Toplumsal Anlaşma metninde yer verilmesi olumludur ancak bu konularda da gerekli açıklık sağlanmamıştır.

**İş Yasası'nın 13. 17. ve 24. maddelerinin yeniden düzenleneceği söylenmekte ama bunun hangi temel üzerinde yapılacağından sözedilmemektedir.
Referandum konusunda da bir açıklık yoktur. Salt "referandum ilkesini, sendikal yarışmada sorumsuzluğa yol açmayacak ve işçilere zarar vermeyecek yönde yasalaştırmak" gibi belirsiz bir tanımlama kullanılmaktadır.**

**Toplu sözleşme ve grev haklarının Anayasa çerçevesinde gözden geçirilip, belirleneceğinden sözeden anlaşma, bugün Türkiye'deki sendikal haklardan yoksun emekçiler için hayati bir sorun olan işçi - memur ayrımı konusunda açıklık getirmemektedir.
Kısacası, Toplumsal Anlaşma işçi sınıfının güncel ekonomik, demokratik istemlerine ilişkin konuları gündeme getirmemekle uzlaşmacı ve sarı sendikacılığa prim veren özünü bir kez daha ortaya koymuştur.**

SONUÇ :

Toplumsal Anlaşma bugün varolan kapitalist sömürü düzeninini esas almakta ve bu düzenin bugünkü bunalımından kurtulması ve işleyişinin sağlanması için işçi sınıfına fedakârlık ve sorumluluklar yüklemektedir. Anlaşma elbette içinde bazı olumlu unsurları barındırmaktadır.

DİSK, bu anlaşmada ilkeli bir tavır alarak, uzlaşmacılığa karşı tarihî bir karar vermiştir. Anlaşma gerçekte işçi ücretlerini sınırlamaya yönelik olan, işçi sınıfının daha yoğun bir biçimde sömürülmesini amaçlayan, işçi sınıfının kazanılmış haklarını geri alan, uzlaşmacı sendikacılığı körükleyen bir uzlaşma belgesidir.

DGM'LERİ ENGELLEYEN İŞÇİ SINIFIMIZ VE EMEKÇİ HALKIMIZ DEMOKRASİ MÜCADELESİNİN TEK GÜVENCESİDİR

İşçi sınıfı toplumun **öncü** gücüdür. Emekçilerin baskıdan, zulümden, sömürüden kurtuluş mücadelesinin başını işçi sınıfı çeker. Bütün değerlerin yaratıcısı olan işçi sınıfı, savaşsız, sömürüsüz, baskısız bir dünya kurma mücadelesini adım adım daha ileri götürmektedir. Sosyalist toplumlarda sınıfsız topluma gidişin temellerini atan işçi sınıfı, kapitalist emperyalist sistem içinde yer alan ülkelerde faşizme karşı, emperyalizme karşı, demokratik hak ve özgürlüklerin genişletilmesi, sömürünün sınırlandırılması ve giderek ortadan kaldırılması savaşında **etkin** görevler üstlenmektedir. İşçi sınıfı bu **tarihi** görevi ülkeden ülkeye, dönemden döneme değişen koşullarda yerine getirmektedir.

1976 Eylülünde Türkiye işçi sınıfının **DGM**'lere karşı verdiği destansı, yiğit direniş bağımsızlık, demokrasi, sosyalizm mücadelemizin en parlak deneylerinden biri olmuştur. İşçi sınıfımız, **15 - 16 Haziran**'ların geleneğini 1976'nın eylülünde, bu kez daha ileri düzeyde sürdürmüştür. Türkiye işçi sınıfının en ileri militanlarını bünyesinde toplayan **DİSK**, Türkiye'de toplumsal gelişmede ne kadar etkin olduğunu bu eylemle **bir kez daha** kanıtlamıştır. Burjuvazinin yardakçısı sarı sendikacılık hayat içinde bir büyük darbeyi de **DGM** direnişi sırasında yemiştir. **DGM** direnişleri, büyüklüğüyle, etkinliğiyle, sonuç alıcı oluşuyla, başarılı ve aksayan yanlarıyla bugün vermekte olduğumuz mücadeleye yol göstermektedir.

- DGM ile, büyük sermaye aşırı sömürü, kâr ve baskıyı sürdürmeyi amaçlıyordu.

DGM NASIL GÜNDEME GELDİ

27 Mayıs 1960 Hareketinden sonra oluşturulan **1961 Anayasası**, demokratik hak ve özgürlükler açısından **eskiye oranla** ilerici nitelikler taşıyordu. Anayasa'nın yürürlüğe girdiği dönemdeki dünya ve Türkiye'deki sınıfsal güçler dengesi, işçi sınıfının **bütün** çıkarlarını gözet-

meyen, ama işçi ve emekçilere **göreceli** olarak ileri haklar sağlayan bir anayasanın uygulamaya konmasını gerektirmiştir. İşçi sınıfı, bu anayasanın kazanımlarının korunması ve ileriye doğru değiştirilmesi mücadelesi verirken tekelci sermaye ve öbür gerici egemen güçler, anayasanın öngördüğü demokratik hak ve özgürlükleri de **gasp etmek** istiyorlardı. **1971**'de **12 Mart** muhtırası ile başlayan baskıcı yönetim döneminde gerici egemen güçlerin istekleri yerine getirildi. Bu dönemde, **Anayasanın** ileri yanlarının budanmasıyla yetinilmedi. Baskıyı **sürekli** kılacak yasaların çıkarılmasını öngören maddeler de anayasaya eklendi. Bunların arasında en önemlilerinden biri **Devlet Güvenlik Mahkemeleri**'nin kurulmasını anayasa hükmü haline getiren madde idi. Bu madde ile **«devletin güvenliğini»** ilgilendiren **«suç»**ların yargılanması için **özel** mahkemeler kurulması anayasa hükmü haline getiriliyordu.

● DGM'nin kurulması 12 Mart baskıcı yönetiminin demokratik hak ve özgürlükleri gasp etme girişimiydi.

12 Mart döneminin **faşist** güçleri, ileride hiçbir açık kapı kalmasın diye, kurulacak mahkemelere ilişkin ayrıntıları da anayasaya geçirdiler. Oysa anayasa maddelerinin böylesine ayrıntıları içermesi, alışıla gelen anayasa yapısına **uyumsuz** düşüyordu. Daha da önemlisi, **hukuk otoriteleri, DGM**'ye ilişkin maddeleri, **çağdaş hukuka** ve anayasanın **özüne** aykırı buluyorlardı. Otoritelerin karşı görüşlerine ve baskıcı yönetim altındaki ilerici güçlerin muhalefetine rağmen anayasa değiştirildi. **12 Mart** parlamentosunda bulunan **CHP** sözcüleri de **«DGM lerin kurulmasını ilke olarak benimsediklerini»** açıkladılar. **CHP**'nin, **«hükümetin belirlediği yargıç**lar arasından yargıç seçilmesini ve askerî yargıçların önerilen sayısını **uygun bulmadığını»** söylediler. Anayasa'nın değiştirilmesinden sonra **11 Temmuz 1973**'de **Devlet Güvenlik Mahkemeleri Kanunu** çıktı ve Devlet Güvenlik Mahkemeleri kuruldu.

DEVLET GÜVENLİK MAHKEMELERİ NEYE YARIYORDU?

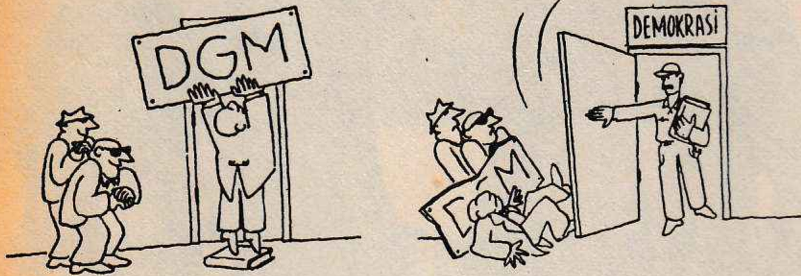
Devlet Güvenlik Mahkemeleri' nin neye yaradığı, uygulamasıyla kısa sürede somutlandı. Hükümet'in aday gösterdiği kişiler arasından seçilen, üyelerinin yarısı ve savcının askerî olduğu mahkemelerde ilerici devrimci yayın ve eylemler yargılandı. Demokratik hak ve özgürlüklerin geliştirilmesi doğrultusunda mücadele verenler **ağır** cezalara çarptırıldı. Örneğin 1919 - 1920'lerde yayınlanmış belgeleri içeren bir ki-

DGM YASASI VE DİRENİŞİ İÇİN NE DEDİLER

Bahri ERSÖZ ● (MESS Başkan Vekili)

"DGM Kanununun işçi haklarıyla hiçbir ilgisi olmadığını, bunun aksine işçi haklarını veren yegane rejim olan parlamenter demokratik rejimi, yani Cumhuriyetimizi korumak için çıkarılan bir kanun olduğunu ilgililer çok iyi bilmektedir."

tabın yayıncısını ondört ay hapse mahkûm eden İstanbul Devlet Güvenlik Mahkemesi, kararın gerekçesinde **«...söz konusu yazıların, muhtevaları itibariyle her türlü öldürücü silahtan, tahrip kalıbından daha tesirli bir nitelikte bulunduğu...»** ifadesine yer veriyordu.

DGM'ler, olağan yargı organlarında benzeri görülmeyen mahkûmiyet kararları verdiler. **DGM**'lerde, Sosyalist Yayın organlarında çıkan yazılar gerekçe gösterilerek sosyalist yazarlar **36** yıla kadar hapis cezalarına çarptırıldılar. **DGM**'ler sosyalistler, devrimciler, ilericiler üzerinde tam bir **terör** uyguladı.

● DGM, Anayasanın Özü ile ve çağdaş hukukun ilkeleri ile çelişiyordu.

Olağanüstü baskı koşullarında yasalaşan **DGM**'lere karşı ilerici kamuoyunun muhalefeti sürüyordu. Başta **Türkiye Barolar Birliği** olmak üzere hukuk alanında uzman kuruluşlar ve demokratik örgütler, **DGM** lerin kapatılması gerektiğini savunuyor, **DGM**'lerdeki mahkeme dosyalarının **sivil** mahkemelere devrini talep ediyorlardı.

NE DEDİLER

Halil TUNÇ

●

(Türk - İş Genel Başkanı)

"İşçi, DİSK'in bu eylem çağırısına iltifat etmemiştir."

DGM YASASI İPTAL EDİLİYOR

İstanbul, Ankara, İzmir, Adana ve **Diyarbakır**'da kurulan **DGM**' lerde savunma yapmak durumunda kalan sanık ve avukatlar, sık sık **DGM**'lerin **anayasaya aykırı** olduğunu dile getiriyorlar, kanunun **Anayasa Mahkemesine** götürülmesini istiyorlardı. Bu istemler sürekli reddediliyordu. Ancak **Diyarbakır Devlet Güvenlik Mahkemesi,** Anayasaya aykırılık savını **«ciddi»** buldu. **Diyarbakır DGM,** yasanın, senatoda görüşmesiz kabul edilmesini usul hatası olarak değerlendiriyor, ayrıca DGM yasasının, **Anayasa**'nın **4., 32.** ve **136.** maddelerine aykırı olduğunu belirtiyordu. Diyarbakır DGM'nin açtığı davaya bakan **Anayasa Mahkemesi, DGM Yasası**'nın **1.** ve **6.** maddelerini iptal etti. Yasama organına, yasanın yeniden düzenlenmesi için **1 yıl** süre tanıdı.

DGM'nin işleyişinden «memnun» olan sermaye sınıfı ve onun iktidarı **MC**, DGM yasasını usulüne uygun hale getirmek üzere kolları sıvadılar. Bir yıllık sürenin sonuna doğru **DGM Yasası** Meclis gündemine geldi ve tartışılmaya başlandı.

DİSK'İN MUHALEFETİ: DGM, SIKIYÖNETİMSİZ SIKIYÖNETİMDİR

Yasa tasarısının Meclis gündemine gelmesi üzerine **DİSK**, konuyu

DGM'NİN ÇALIŞMALARINDAN ÖRNEKLER

- İstanbul DGM'nde yargılamalar başladı. İlk gün Yeni Adımlar dergisi sahibi, sorumluları ve yazarları yargılandı. Aynı gün 3 çobanla ilgili casusluk davasına da bakıldı. **(15.2.1974)**
- Atatürk Öğrenci Yurdu'nu basan 300 komando 3 öğrenciyi yaraladı. 77 öğrenci gözaltına alınarak DGM'ne sevkedildi. **(7.5.1974)**
- Komünizm propagandası yaptıkları iddiasıyla İstanbul DGM'nde yargılanan Kıvılcım Dergisi sahip ve yazı işleri müdürleri 36'şar yıl, derginin iki yazarı da 5'er yıl hapse mahkûm oldular. **(16.9.1974)**
- Ankara DGM'nde «Gizli örgüt kurmak»la suçlanan Devrimci Gençlik Dergisi'nin 52 yöneticisi hakkında Türk Ceza Kanunu'nun 141/1. maddesi uyarınca dava açıldı. **(29.8.1975)**
- Kissinger'in Ankara'ya gelişini protesto eden bir Hacettepe Üniversitesi öğrencisi Ankara DGM'nde 4 yıl 5 ay hapse mahkûm oldu. **(10.9.1975)**
- Adana DGM'nde İncirlik Yürüyüşüne katılanlar hakkında dava açıldı, 23 kişi tutuklandı. **(10.9.1975)**
- Ege Üniversitesinde çıkan olaylarla ilgili olarak 75'i işçi olan 160 kişi hakkında İzmir DGM'nde dava açıldı. **(14.1.1976)**
- Beş halk ozanı, komünizm propagandası yapmak iddiasıyla İzmir DGM'nce tutuklandı. **(4.2.1976)**
- Faşist Komandolar forumu bastı. İstanbul DGM 6 devrimci öğrenciyi tutukladı. **(18.3.1976)**
- Diyarbakır DGM, TÖB - DER üyesi 12 öğretmeni, komünizm ve kürtçülük propagandası yapmak gerekçesiyle tutukladı. **(24.3.1976)**
- Adana DGM, komünizm propagandası yaptıkları iddiasıyla 10 kişiyi tutukladı. **(14.5.1976)**
- İzmir DGM, dernekler yasasına aykırı davrandıkları iddiasıyla 13 demokratik kitle örgütünü kapattı. **(27.7.1976)**
- İstanbul Hukuk Fakültesi öğretim üyesi **Doçent Server Tanilli, Uygarlık Tarihi** adlı yapıtıyla komünizm propagandası yapmaktan yargılandı.
- Türkiye Emekçi Partisi yöneticileri İstanbul DGM'nde yargılandılar.

önemle ele aldı. **DGM** Tasarısının ne için getirildiğini açıkladı. **«MC, büyük sermayenin aşırı sömürü, aşırı kâr ve aşırı baskı düzenini geliştirmek istemektedir. Düzene karşı mücadele eden işçi sınıfı hareketini, DİSK'i tüm ilerici örgüt ve kişileri, olağanüstü mahkemelerde yargılamak, susturmak, ezmek ve böylece halkın bilinçlenmesini önlemek amacındadır.»**
DİSK, DGM'nin işçi sınıfının sendikal, siyaşal ve düşünsel mücadelesini hedef aldığını; suçu ne olursa olsun tüm emekçi halkımızı, tüm ile

> DİSK'in çağrısını onbinlerce Türk-İş ve demokratik örgüt üyesi işçi ve emekçiler destekliyordu.

rici kişi ve örgütleri yargılayacağını, siyasal iktidara bağımlı, anayasaya aykırı olduğunu; olağan mahkemelerin görev ve yetkilerini devraldığını; savunma güvencesini ortadan kaldırdığını ayrıntılarıyla açıkladı. **«Tüm Ülkelerin Demokratik ve Sendikal Örgütlerine»** gönderilen çağrıda, **DGM Yasasının İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi** ve **TC Anayasası** ile **çeliştiği** duyurularak, iktidara **protesto, DİSK'**e **destek ve dayanışmalarını** bildirmeleri istendi. **9 Temmuz** günü toplanan **DİSK Genel Temsilciler Meclisinde,** işçi sınıfının ve onun devrimci örgütü **DİSK**'in **DGM**

lerin yeniden kurulmasına asla izin vermeyeceği belirtilmiş. **«Faşizme karşı tüm ilerici ve demokratik güç lerin güç ve eylem birliği hayata geçirilmelidir. Faşizme karşı toplum sal direnişin boyutlarını genişletme liyiz»** denilmiştir.

DİSK, açıklamalar yaparak **DGM**' nin niteliklerini kamuoyuna duyuruyor, **MC'nin DGM** ile **«sıkıyönetimsiz sıkıyönetime»** geçeceğini vurguluyordu. DGM'lerin işçi ve emekçi sınıfların mücadelesini bastırmaya yönelik **«sınıf mahkemeleri»** olduğu görüşü, DİSK'in yoğun çabalarıyla kamuoyunda **bilince** çıkıyordu.

DEMOKRATİK GÜÇLER

VE SOSYAL DEMOKRAT SENDİKALAR DGM'YE KARŞI ÇIKIYOR

DİSK'in **DGM** olayını gereken önem le ele alışı kamuoyunda geniş yankılar uyandırmıştı.

Ankara'da, **İstanbul**'da, **İzmir**'de demokratik örgütler **«DGM'YE HAYIR»** kampanyaları başlattılar. Basın bildirileri çıkararak, çok sayıda duyuru bastırıp dağıtarak **DİSK**' in **DGM**'ye karşı izlediği politikayı desteklediler. **Türk - İş** üyesi sosyal

● Onbinler DGM'ne karşı, faşizme karşı, MC'ye karşı yürüdüler. Genel grev istediler.

demokrat sendikalar da **«özel ve olağanüstü yargı yerlerinin işçi hak ve özgürlüklerini tehdit edeceği»** görüşünü belirterek **Türk - İş**'in üç yıl önceki genel kurul kararına uyması gerektiğini savundular. Sosyal demokrat sendikalar kamuoyuna or taklaşa açıkladıkları broşürde;

- **Anayasanın tabii hakim kavramının özü ile bağdaşmayan,**
- **Savunma hakkının özünü zedeleyen,**
- **Mahkemelerin bağımsızlığını ve hakim teminatını çiğneyen,**
- **Yargı gücünün yürütme organı (hükümet) tarafından kullanılma olanağını getiren,**
- **İşçi sınıfının demokratik mü cadelesini engellemeye yönelen,**
- **Ulusilararası belgelerde yer alan insan hak ve özgürlüklerine aykırı olan,**

bu yasa tasarısına karşı çıkmak gerektiğini ifade ettiler.

HALİL TUNÇ EGEMEN SINIFLARIN YANINDA

Tabanındaki işçilerin ve sosyal demokrat sendikaların bu eğilimlerine karşılık **Türk - İş** Başkanı **Halil**

DGM YASASI VE DİRENİŞİ İÇİN NE DEDİLER

Süleyman DEMİREL ●

"DGM'ler işçinin hangi hakkını ihtal etmektedir. DGM'ler ile işçi hakları arasında hiçbir münasebet yoktur. DGM işçi hakkını zedeleyen bir kanun değildir ki. DGM devlet güvenliğini zedeleyenlerle, devlet güvenliğine yönelmiş tehlikelerle uğraşacak mahkemelerin kurulmasından ibarettir. Binaenaleyh Türk işçisi vatanperverdir. Milliyetçidir. Bir noktada masum Türk işçisinin neye alet edildiği herkes tarafından görülecektir. İşçi haklarının herkesten çok koruyucusu biziz DGM ile işçi hakları arasında hiçbir münasebet yoktur. Yapılan iş siyasidir"

TUNÇ, tekelci sermayenin en azgın kesimiyle işçi sınıfının çıkarlarını **«uzlaştırma»** çabası içindeydi. **TUNÇ, «DGM'lerin anayasa kuruluşu»** olduğundan, **«DGM'lerin kuruluşuna karşı çıkma olanağı bulunmadığından»** kapı açıyor. FEYZİOĞLU, TÜRKEŞ, DEMİREL uslûbuyla **«yıkıcı cereyanlara karşı devletin korunmasından»** söz ediyordu.

DİSK, TÜRK-İŞ'LE GÖRÜŞMEYE HAZIR

Eylül ayında parlamentonun çalışmalara başlaması ile DGM'ler yeniden gündeme geldi. **DİSK Yürütme Kurulu,** 6 Eylül'de

- **Demokrasinin kurtarılması, korunması ve genişletilmesi için işbirliği,**
- **İşçi sınıfı hareketini dışardan bölmeyi ve parçalamayı hedef tutan tüm hareketlere karşı işbirliği,**
- **İşveren ve işveren örgütlerinin sendikalara karşı anti - demokratik tutum ve davranışlarına karşı işbirliği için Türk - İş'le görüşmeye hazır olduğunu**

açıkladı.

10 Eylülde toplanan DİSK Genel Yönetim Kurulu bir çağrıda bulunma kararı aldı :

«Devlet Güvenlik Mahkemeleri kurulduğu taktirde demokrasi iyice, açıkça ve resmen boğazlanacaktır. Milletvekillerinin en baş görevi bunu engellemektir. Tüm milletvekillerini uyarıyor ve demokratik hakların kurtarılmasında göreve çağırıyoruz. Faşizm ve sıkıyönetimsiz sıkıyönetim tehlikesine karşı mücade lenin bugünkü adı ve görevi Devlet Güvenlik Mahkemelerinin kurulmasını önlemektir. Bu hedef için, siyasal ve ideolojik görüşleri ne olursa olsun, demokrasi ve insan hak ve özgürlüklerinden yana olan herkes bu büyük savaşımda yerini almalı, sıkı sıkıya kenetlenmeli ve mücadeleden kaçınmamalıdır. Tüm ilerici örgüt, güç ve kişileri demokratik güç ve eylem birliğine çağırıyoruz.

Sadece DİSK üyesi işçileri değil, DİSK dışındaki tüm işçiler ve emek

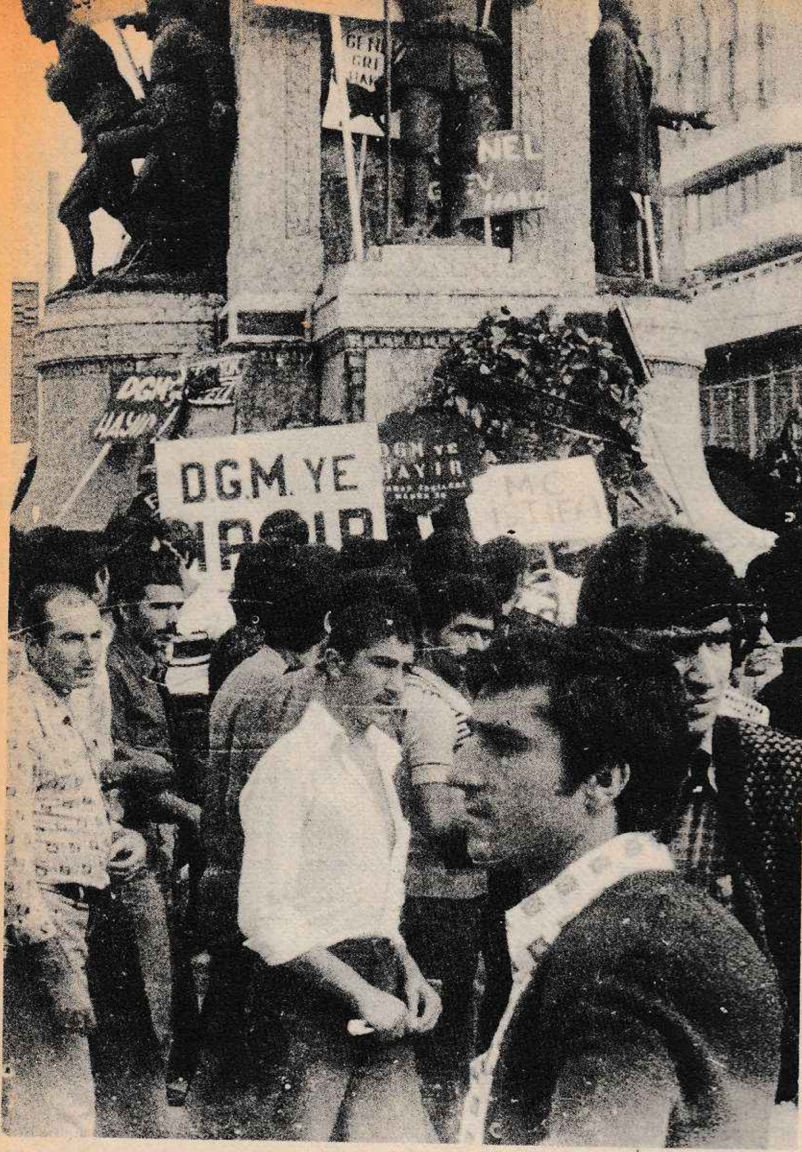
DGM YASASI VE DİRENİŞİ İÇİN NE DEDİLER

Şükrü ER ● **(MESS BAŞKANI)**

"Yapılan hareket ülkenin temeline dinamit koymak isteyenlere hizmetten başka birşey değildir. Bu sorumsuzca ve maksatlı hareketi planlayanlar kamuoyuna açıkça çıkmak cesaretini göstermemekte ve sağ duyusuna, memleket sevgisine inandığımız işçilerimizi çirkin emellerine alet etmektedirler."

Rafet İBRAHİMOĞLU ● **(Türkiye İşveren Sendikaları Konfederasyonu Genel Sekreteri)**

"Bu DGM Kanunu ile grev, toplu sözleşme gibi işçi haklarında bir kısıtlama yapılmıyor. Ancak çalışma barışı ile DGM arasında ilişki kurulabilir. **274 ve 275 sayılı yasalara** karşı bir suç işlendiği takdirde DGM ile ilgili olabilir. Ama işçi haklarına dokunan bir yönü yok."

çilik onurundan, özgürlükten yana olan tüm sendikaları göreve ve Devlet Güvenlik Mahkemelerinin yeniden kurulmasına fırsat vermemek üzere güçlerini birleştirmeye çağırıyoruz.»

● Sermaye yanlısı gerici partiler meclis görüşmelerinde DİSK'e saldırdılar.

DGM Yasası **14 Eylül** günü **Meclis**te görüşülmeye başlandı. **14 Eylül** günü **DİSK**'in en üst düzeydeki yöneticisinden işyerlerindeki temsilcilerine kadar **tüm kadroları** görev başında idi.

Parlamentoda görüşmeler başladı. Sermaye sınıfının sözcüsü gerici siyasal partiler bilinen görüşlerini yinelediler.

Devletin ve milletin bütünlüğünden, bölünmezliğinden, kışkırtmalardan, komünizm ve bölücülükten, aşırı cereyanlardan, devlet yıkıcılığından söz ettiler. **DGM**'nin kurulmasının anayasanın buyruğu olduğunu öne sürdüler. Özellikle de **DİSK**'in açıklamalarına sık sık atıflarda bulundular.

Örneğin **CGP** sözcüsü, **«TBMM' nin iradesi yerine DİSK gibi aşırı sol bir örgütün iradesinin geçirilmeyeceğini»** söylemek gereğini duydu.

CHP, BU KEZ KARŞI ÇIKIYOR

CHP sözcüleri ise bu kez **DGM**'ye karşı çıktı. **«Ülkemizde devleti de, güvenliği de, mahkemeyi de, ortadan kaldırmış bir hükümet dönemin de adı "Devlet Güvenlik Mahkemeleri Kanunu" olan bir teklif, koalisyon partilerinin gayretiyle çıkarılmaya çalışılmaktadır. Ülkedeki güvensizliğin kaynağı hükümetin kendisidir. DGM'ler Anayasa'ya aykırıdır.»**

Üç yıl önce **DGM**'lerin özüne karşı olmayan **CHP**'nin, üç yıl sonrası **DGM**'lere karşı kesin tavır alışı, demokrasi güçleri açısından önemli bir gelişmeydi. **CHP**'nin böylesine bir çizgiye gelişi, kuşkusuz, **CHP**' nin iç koşullarındaki değişiklik kadar, ülkedeki **sınıfsal** güç dengesinin değişimiyle de ilgiliydi. İşçi sınıfının ve demokrasi güçlerinin mücadelesinin **1973**'den **1976**'ya eriştiği düzey, **CHP**'nin yönlendirilmesinde önemli bir etken olmuştu. Ama **CHP**, parlamento içinde azınlıkta idi. **DGM**'lere karşı mücadeleyi salt **parlamento sınırları içinde bırakmak** sonuç almaya yetmeyecekti. Geniş işçi ve emekçi kitlelerini bu soruna sahip çıkarmak zorunluluğu vardı.

DİSK, «GENEL YAS» İLAN EDİYOR

Sürekli, birlikte toplantı halinde bulunan **DİSK Genel Yönetim Kurulu** ve **Başkanlar Konseyi :**

● **İktidarın anayasal ve demokratik yoldan düşürülmesine ve halktan yana bir iktidarın kurulmasına kadar tüm ül-**

NE DEDİLER

İsmail Hakkı BİRLER

(CHP Grubu Sözcüsü) 1973

"DGM Kurulmasını ilke olarak benimsiyoruz."

●

(CHP Grubu Sözdüsü) 1973

"Grubumuz DGM kurulmasına karşı değildir."

kede GENEL YAS ilân etmeyi,

- **Örgütün bulunduğu merkezlerde her gün öğleden sonra sessiz matem yürüyüşleri ve mitingler düzenlenmesini kararlaştırdı.** Tüm işçiler, ileri ve demokratik kuruluşlar **DİSK**'in kararlarını **desteklemeye** çağırıldı.

16 Eylül günü **DİSK**'in örgütlü bulunduğu tüm illerde **DİSK** yöneticileri, Atatürk anıtlarına **"DEMOKRASİ DÜŞMANI MC'ye HAYIR"** yazılı çelenkler bıraktılar.

DGM YASASI VE DİRENİŞİ İÇİN NE DEDİLER

«CHP YÖNETİM KURULU»

"Demokratik hukuk kuralları ile bağdaşmadığı açık olan DGM yasa teklifine tüm demokratik kuruluşların karşı çıkmasını, hükümetin hoş karşılamadığı görülmektedir. Oysa, halkın demokrasiyi tehlikede gördüğü zaman, kaygılarını açıklaması demokratik ve doğal bir davranıştır. Ancak bu kaygı, ve tepkilerin açığa vurulmasında, demokratik kurullar dışına çıkılmaması, özgürlükçü ve barışçı yöntemlerden uzaklaşılmaması, yine demokrasiye inancım gereğidir."

NE DEDİLER

Bülent ECEVİT

(14.9.1976)

"DGM'lerle ilgili Anayasa'ya giren hüküm, başka hükümlerle çelişmekte, Anayasa'nın bütünlüğünü zedelemektedir. CHP Güvenlik Mahkemelerine esasından karşıdır."

CHP Grup Başkan Vekilleri

(18.9.1976)

"Demirel DGM ile soygun düzenini korumak istiyor."

Aynı gün öğleden sonra **DİSK** üyesi işçiler **pasif direniş** başlattılar. Türkiye işçi sınıfı, mücadele tarihinin **görkemli** bir sayfasını daha yazmaya başlamıştı. 15 - 16 **Haziran**'larda sendikal haklarına yönelen saldırıya **aktif** bir direnişle cevap veren ve saldırıyı alt eden işçi sınıfımız bu kez daha ileri düzeyde bir eyleme giriyordu. İşçi sınıfına, ileri cilere, emekten yana aydınlara siyasal anlamda saldırıya geçen **MC**, karşısında **kararlı, ağır başlı işçi sınıfımızı buluyordu. DİSK**'in **«Genel Yas»** kararı gerektiği gibi değerlendirilmiş, işçi sınıfımız işareti alır almaz tavrını belirlemişti.

DGM Direnişleri işçi sınıfını mücadele içinde eğiten en önemli hareketlerden biridir. 15 - 16 Haziranlarda ileri boyutlara ulaşan mücadele DGM Direnişleri ile gelişerek sürmüş ve **20 Mart Faşizme İhtar Eylemiyle** en yüksek düzeyine ulaşmıştır.

Direniş **İstanbul**'la sınırlı değildi. **Bursa**'dan, **İzmir**'den, **Ankara**'dan, **Adana**'dan, **Antep**'ten, **Kayseri**'den, **Eskişehir**'den, **Mersin**'den **«DGM'ye Hayır»** sesleri yükseliyordu. İşçilerin mücadelesi illerin sınırlarını aşıyor **Türkiye düzeyine** yayılıyordu. **Bursa**'dan **Maden - İş**'e bağlı 14 işyerinden, **Ankara, İzmir, Adana, Kayseri, Eskişehir, Mersin** belediyelerindeki **Genel - İş** üyelerinden, **Gıda-İş**'den, **Türkiye Petrol ve Kimya Sanayii İşçileri Sendikası**'ndan işçilerin katılımıyla **DGM direnişi** çığ gibi büyüyordu.

15 - 16 Haziran'da tabanına hakim olamayan **Türk - İş** yöneticileri **16 Eylül**'de **bir kez daha** tabanın altından **kaydığına** tanık oldu. Demokrasi anlayışları, **Halil Tunç**'un anlayışıyla bağdaşmayan, demokratik haklarının boğazlanmasına olanak tanımak istemeyen **Türk - İş** üyesi işçilerin bir kısmı da DİSK'in çağrısına uydu, bazı TÜRK - İŞ'li üyeler yöneticileri protesto etti.

Metal, kimya, ilaç, gıda, lastik, tekstil, petrol, genel hizmetler işkollarında binlerce işçi pasif direnişe başlamıştı. DGM'yi protesto için iş bırakan işçilerin sayısı ilk gün kısa sürede 100 bine yükselmişti.

Aliağa ve İpraş Rafinerilerinde üretim tamamiyle durmuş, büyük kentlerde otobüsler işlememiş, çöpler alınmamıştı.

NE DEDİLER

Halil TUNÇ

(Türk - İş Genel Başkanı)

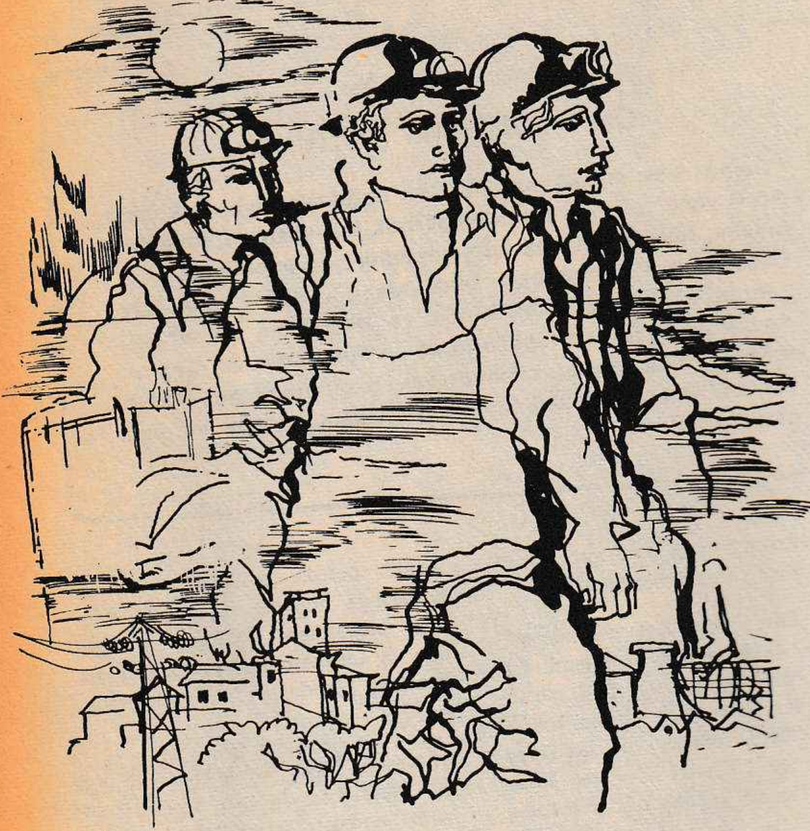
"Bu, Meclisin önündeki son şanstır. Biz DGM'lerden yanayız. **163. madde kapsam dışı bırakılırsa çok önemli gördüğümüz bu konuyla ilgili olarak eyleme geçeceğiz."**

TÜRK-İŞ

(Tez Büro İş Başkanı)

"Biz sosyal demokratlar olarak ivedilikle eylem içine girilmesini istiyoruz."

in çağrısına uydular. **Diyarbakır**'da, **Bursa**'da, **Adapazarı**'nda, **Eskişehir**'de, **Gaziantep**'te direniş yeni işyerlerinin katılımıyla sürdü. **Manisa**'da **Maden - İş** ve **Gıda - İş**, **Trabzon**'da **Genel - İş** üyeleri **DGM**'yi protestoya başladılar. **Mersin**'de **Türk - İş** üyesi **Petrol - İş** Şube Başkanı, **DGM**ler karşısında **doğru tavır almayan Türk - İş** yöneticilerini kınamak üzere **ölüm orucuna** başladı.

DEMOKRATİK ÖRGÜTLER DESTEKLİYOR

Demokratik güçler **DİSK**'in yanında yerlerini aldılar. **Memur, öğretmen, kadın, gençlik, teknik eleman, sağlık personeli, mühendis, mimar, iktisatçı, hukukçu** ve **tabiplerin** mesleki, demokratik kitle örgütleri, **Köy - Koop, Türkiye Barolar Birliği DİSK**'in görüşlerine paralel açıklamalar yaptılar.

O dönemde **Türk - İş** üyesi olan **Oleyis** işçileri **DİSK** üyelerinin yanında eyleme girdiler. Türkiye'nin her yerinde **«Demokrasi Düşmanı MC'ye Hayır» «DGM'ye Hayır»** haykırışları yükseliyordu. **İzmir**'de iş bırakanların sayısı **40 bine** çıktı. **Gültepe, Çamdibi, Yeşilyurt Belediye İşçileri**, tatil köylerinde çalışan emekçiler iş bıraktılar. Öğrenciler boykota gitti.

Adana'da **Genel - İş**'e ilâve olarak

- Türkiye işçi sınıfı, tarihinin görkemli bir sayfasını daha yazıyordu.

Manisa'da **Gıda - İş** üyeleri, **Özbucak**'ta **Tekstil Üyeleri**, PTT Şantiyesinde **Yeni Haber - İş** üyeleri **DİSK**'

NE DEDİLER

Mehmet Ali İKİZLER

(İstanbul Barosu Başkanı)

"Faşizmi durdurmak ve geriletmek için DGM'leri yeniden kurma girişimi boşa çıkarılmalı."

Eylemin etkinliği artıp, geniş kitlelerce benimsenince **karşı devrim** cephesi saldırıları da yoğunlaştı. Sermaye sınıfının sözcüleri tehditlere başladılar, sendika yöneticileri göz altına alındı, tutuklandı. **CHP** Merkez Yönetim Kurulu, **«DGM'nin demokratik hukuk kurullarıyla bağdaşmadığı, halkın demokrasiyi tehlikede gördüğü zaman, kaygılarını açıklamasının doğal olduğu, ancak demokratik kuralların dışına çıkılmaması gerektiği»** doğrultusunda bir açıklama yaptı.

ON BİNLER YÜRÜYOR

Genel Yas'ın üçüncü günü, **DİSK Beşiktaş**'tan **Taksim**'e ara-

DGM YASASI VE DİRENİŞİ İÇİN NE DEDİLER

TÜRK-İŞ BİLDİRİSİ

"İşçi Arkadaş :
"Seni hedef tutmayan ve hür parlamenter demokratik rejim düşmanlarının yargılanmasını öngören bir kanun tasarısına karşı kışkırtmalara kapılma,"
"İşyerlerindeki çalışma barışının senin, ailenin ve ülkenin huzuru olduğunu unutma..."

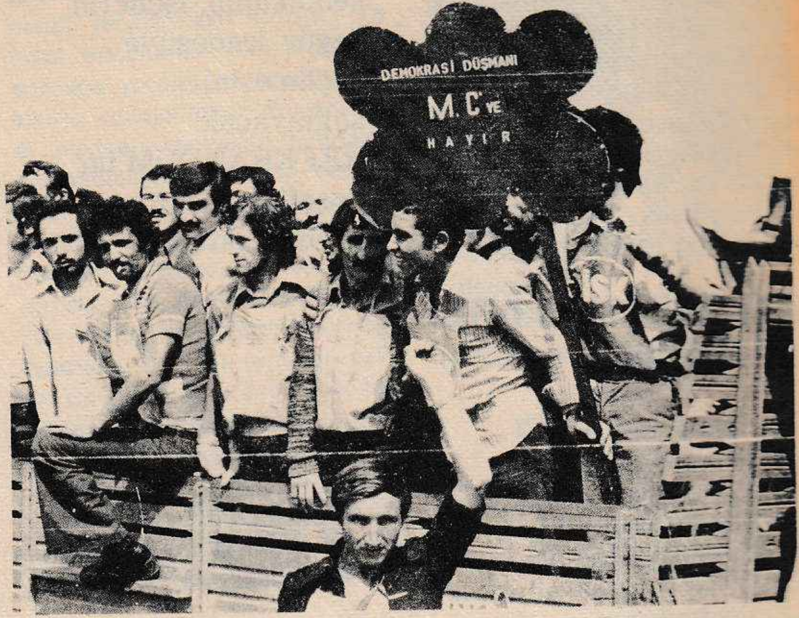
larla bir gösteri yürüyüşü düzenledi. Yüzlerce aracı dolduran **DİSK** üyesi işçiler **«Genel Grev Hakkı» «Faşizme Geçit Yok» «DGM'ye Hayır» «Demokrasi Düşmanı MC'ye Hayır»** pankartlarıyla protestoya katıldılar. **Beşiktaş'ta Taksim**'de ve yürüyüş yolu boyunca **onbinlerce emekçi ve aydın, DİSK**'i destekleyen **DGM**'yi ve **MC**'yi kınayan gösteriler yaptılar.

Aliağa ve **İpraş** rafinerilerinin durması nedeniyle **petrol sıkıntısı** baş gösterirken, **bütün büyük kentlerde otobüsler durmaya, çöpler sokaklarda birikmeye devam ediyor,** işçi sınıfının toplumdaki önemli rolü gözler önüne seriliyordu. Üçüncü gün **Ereğli Demir Çelik'te üretimin tümüyle durması** basının manşetine yerleşmişti. **Ankara**'da öğrenci mitingi, **Edirne**'de direnişin etkinleşmesi, **Türk - İş**'e bağlı **Tez - Büro - İş** Sendikasının **Türk - İş'i eleştiren** açıklamaları günün öbür haberleri arasındaydı. Tüm ülkede direnişe katılanların sayısının **üçyüzelli bine** ulaştığı bildiriliyordu. **Türkiye Barolar Birliği DGM**'yi protesto **yürüyüşü** yapma kararı almış, **26 baro DGM**'ye karşı olduğunu açıklamıştı.

DİSK'in **DGM**'ye karşı koyduğu tavır ülkeyi derinden etkilemiş, tekelci sermayeye ve onun politik hizmetlisi **MC**'ye gözdağı vermiş, tüm demokratik güçlerin ortak davranışını gerçekleştirmişti. Yurt dışından ilerici sendikal örgütlerin dayanışması sağlanmıştı. Parlamento içindeki DGM'ye karşı güçlere destek verilmiş, anti - demokratik yasaya karşı geniş bir birliktelik sağlanmıştı.

DİRENİŞ KALDIRILIYOR

Eylemin bu aşamasında, **DİSK Yürütme Kurulu, «Genel Yas»** kararının devam ettiğini, ancak işçilerin iş bırakma kararlarını **gözden geçirmelerini** önerdi. **DİSK**'e bağlı sendikaların üyeleri, bu koşullarda bir durum değerlendirmesi yaparak kademeli olarak direnişi kaldırmaya başladılar. Sermaye ise saldırganlıktan vazgeçmedi. İşveren örgütlerinin ortak kararıyla direnişe katılan işçilerin bir bölümünün işine son verildi. **MESS,** kara listeler yayınlayarak bir yerde işten atılan işçilerin başka yerde işe alınmamasını sağlamaya çalıştı. Sermaye, sınıfsal kin ile öc alma girişiminde bulunuyordu. **DİSK Yürütme Kurulu Üyeleri gözaltına alınıp bırakıldılar.** Sendikaların çeşitli kademelerindeki yöneticileri ile işçiler **yargılanmaya** başladı. Ama bütün bu saldırganlıklar eylemin hedefine ulaşmasını engelleyemedi. Parlamento dışında DİSK'in öncülüğünde yürütülen **demokratik muhalefet hareketi, parlamento içinde de belirleyici oldu.** DGM yasası Anayasa Mahkemesinin öngördüğü sürede parlamentodan geçirilemedi.

● **DGM direnişleri, işçi sınıfı mücadelesinde uluslararası dayanışmanın önemini gözler önüne sermiştir.**

Demokratik hak ve özgürlüklerin kısıtlanmasına, gasp edilmesine, olağanüstü yargı organlarının kurulmasına yönelik girişimlerin başarıya ulaşamayacağı, işçi sınıfımızın DGM direnişlerindeki çizgisini, **Faşizme İhtar Eylem**leriyle geliştirerek sürdürmesiyle birkez daha ortaya konmuştur.

Geçmişte yargı yetkisini olağanüstü mahkemelere devretme girişimlerini DGM'ni etkisiz kılan işçi sınıfımız ve emekçi halkımız, bugün de anti - demokratik uygulamalar getirecek türden **ihtisas mahkemeleri** girişimlerini engelleyecek bilinç, güç ve kararlılıktadır.

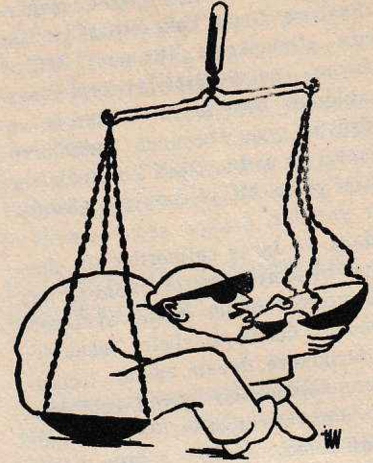
DGM YASASI VE DİRENİŞİ İÇİN NE DEDİLER

Süleyman DEMİREL

"DİSK kimin hakkını arıyor hangi işçinin hakkını arıyor, hangi işçinin hakkı zedelenmiş ki onu arıyor. Ama ona işi yaptıran CHP'dir."

DİSK

DİSK, yetkili sendikanın, işçilerin özgür iradesiyle seçilmesini sağlayacak REFERANDUM'un yasallaşmasını savunmaktadır.

İŞÇİ SINIFI MÜCADELESİ VE HUKUK

İRADE BEYANINI ENGELLEYEN KARARIN YASAL DAYANAĞI YOKTUR

Bilindiği gibi, toplu sözleşmelerle ilgili en önemli sorun, toplu sözleşmeyi yapabilecek sendikanın belirlenmesi sorunudur. Yani, hangi sendika toplu sözleşme masasına oturacaktır, hangi sendika işçi adına toplu sözleşmeyi imzalayacaktır? Anayasamızın **47.** maddesi toplu sözleşme hakkını, doğrudan doğruya işçilere tanımıştır. **275** Sayılı yasa ise, bu hakkın **çoğunluğu** temsil eden sendika eliyle kullanılabileceği kuralını koymuştur. O halde, sorunun çözümünde anayasanın **47.** maddesini dikkate almak ve **275** sayılı yasa hükümlerini de bu doğrultuda anlayıp uygulamak gerekir. **275** Sayılı yasa **açıkca** çoğunluk ilkesi getirmiştir. Aynı yasa, ayrıca çoğunluğu temsil eden sendikanın **çabuk** belirlenmesini istemiştir.

Üç günlük ve **altı** günlük süreler bunun içindir, mahkeme kararının **kesinliğini** kabul etmek bunun içindir. Ancak, bu ilke ve hükümlere rağmen uygulama olumsuz yönde gelişmiş ve yetki sorunu tam bir yılan hikâyesine dönüşmüştür. Özellikle **Yargıtay** referandum yolunu kapayınca sarı sendikacılığı meslek edinenlerin sahtekârlıkları birbirini izlemiştir. Çoğunluğu temsil eden

süreler ile mahkeme kararının **kesin** olacağına ilişkin hüküm, toplu sözleşme hakkını işlerliğe kavuşturabilmek için sevkedilmiştir. Yani yasaya göre, hem yetkili sendikanın doğru ve sağlıklı bir biçimde belirlenmesi önemlidir, hem de çabuk belirlenmesi gereklidir. **Yargıtay**'ın belgeler üzerinde inceleme öngören yasa anlayışı ise, **gerçek** bir çoğunluk tesbitine olanak vermediği gibi, sorunun çözümünü geciktirmektedir. Hem öyle geciktirmektedir ki, toplu söz leşme hakkı **temelinden** zedelenmektedir. Yasa 3 - 6 günlük süreler koymuş ve mahkeme ka rarını **kesin** saymış iken, **Yargıtay** duruşma açılmasını, inceleme yapılmasını istemekte, verilen karar için temyiz yolunu kabul etmekte, bazan mahkeme direnmekte ve sorun genel kurula kadar gitmektedir. Bütün bu aşamalar **aylarca** sürmekte ve **anayasal** bir hakkın kullanılışını engellemektedir. Bu bakım dan, **Yargıtay**'ın konuya ilişkin yasa anlayışı hakkın **özüne** zarar vermektedir. Oysa, duyulan tereddüdün **irade beyanına** başvurularak giderilmesi hem **gerçek** bir sonuca ulaşılmasını sağlayacaktır, hem de yasanın istediği gibi sorun **kısa sürede** çözülmüş olacaktır.

- Yetkili sendika, gerçekten işçiyi temsil eden sendika olmalıdır.

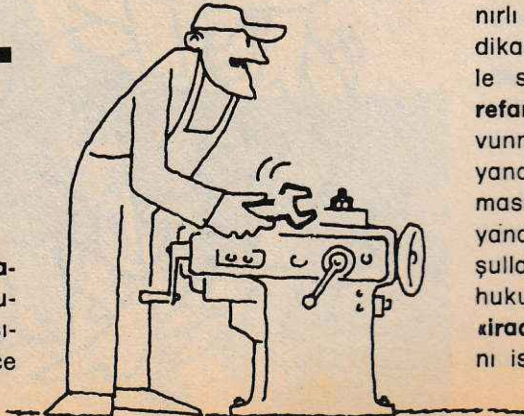
---

3 — İRADE BEYANI BİR İSPAT YOLUDUR

Belirttiğimiz gibi, **yasanın** koyduğu kural **çoğunluk** kuralıdır. Bu kuralın uygulanmasına ilişkin yöntemler ise, sadece kuralı hayata geçirebilmenin birer yoludur, ispat aracıdır. Nasıl ki, belgelere göre inceleme yöntemi bir ispat aracı ise, durum tesbiti de bir ispat aracıdır. Ve **ispat hukuku**nun birinci amacı **gerçeğe** varmaktır, **«maddî hakikatı»** yakalamaktır. Eğer **«maddî hakikat»** belgeler üzerinde anlaşılabiliyorsa, o yola başvurulur. Ama bu mümkün olamıyorsa, elbet başka yollara başvurulur. Anayasamızın **31.** maddesine göre, herkes **«meşru bütün vasıta ve yollardan yararlanarak»** hakkını arayabilecektir. Bu bakımdan, çoğunluk sendikasını bulmakta **«durum tesbiti»** yolunu yasaklamak, **hukuka** ve **yasaya** aykırı olur. Çünkü, mahkemeler yasanın yasaklamadığı ispat araçlarını kendiliklerinden **yasaklayamazlar.**

4 — DANIŞTAY KARARI KARŞISINDA DURUM

Sorunun bir başka yönü de, **Danıştay** kararının getirdiği yeni durumdur. Gerçekten, Bakanlık genelgesiyle ilgili olarak **Danıştay**'a bir iptal davası açılmıştır. **Danıştay**, göreve ilişkin tereddütleri aşmış ve davaya bakmaya başladığı gibi yürütmeyi durdurma isteğini de reddetmiştir. Durum bu olunca, artık Bakanlık genelgesinin **adlî kaza** önünde tartışılabilmesi mümkün olmasa gerektir. Çünkü, ilk kademede çoğunluk sendikasını belirleme görevi **idarî** organa aittir. O organın nasıl çalışacağını da elbet bir genelge düzenleyebilir. Bu genelgenin yasallığı sorunu ise, ancak **idarî kazada** tartışılabilir. Onun için, genelgenin adlî kazada tartışılması zaten mümkün değildir. Artık İş Mahkemelerinin yapacağı iş, genelgeye uyulup uyulmadığını denetlemek ve sonucun sağlıklı olup olmadığını incelemektir. Bu nedenle de, durum tesbiti yolu önlenemez.

ŞİMDİ NE OLACAK?

Durum son derece açıktır. Yasa, **sadece** çoğunluk sendikasının bulunmasını aramış ve sonuca **çabuk** ulaşılmasını amaçlamıştır. Durum tesbiti yolu her iki amacı da karşılamaktadır. Yani, yasaya uygun bir ispat yoludur. Bu yolun mahkemelerce sınırlanması mümkün olamayacağı gibi, **Yargıtay**'ın **11.** maddeye ilişkin **kesin** kararları inceleme yetkisi de **yoktur.** Bu bakımdan, **Yargıtay 9. Hukuk Dairesi**'nin sözkonusu kararları hem emsal olamaz, hem de kendi olayları için **Yargıtay kararı sayılamaz.** Şimdi dosya **Yargıtay Genel Kurulu**'na gitmiştir. **Genel Kurul**, mahkeme kararının kesinliği noktasından **direnme** kararını onaylamalı ve sorun böylece bugünkü yasaların elverdiği en sağlıklı çözüme kavuşmalıdır.

DİSK'in yetkili sendikanın belirlenmesine ilişkin istemi elbette **«irade beyanı»**nının kabulü ile sınırlı değildir. **DİSK**, yetkili sendikanın, işçilerin özgür iradesiyle seçilmesini sağlayacak **referandumun yasallaşmasını** savunmaktadır. Ancak **DİSK**, bir yandan referandumun yasallaşması için mücadele ederken bir yandan da, bugünkü yasal koşullarda **kazanılmış** bir hak olan, hukuksal açıdan **geçerli olan «irade beyanı»**nın uygulanmasını istemektedir.

lere göre bir araştırma yapmak zorunda değillerdir. Eğer belgeler çoğunluğu saptamada elverişli sayılamıyorsa, elbet **başka yöntemlere** de başvurma olanağı vardır. Yeter ki, hem çoğunluk **gerçekten** saptansın, hem de kısa yoldan saptansın. İşte, referandum yolu bu sonuçlara ulaşılmasını sağlıyordu. Ancak, **Yargıtay Hukuk Genel Kurulu** referandumu **yasa dışı** buldu.

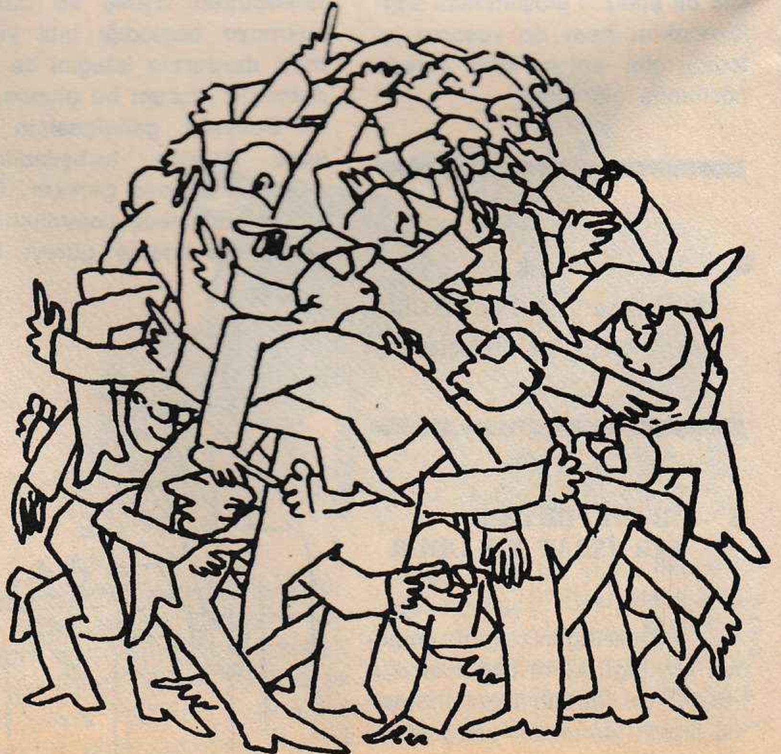
● Çoğunluk sendikasını bulmakta «Durum tesbiti» yolunu yasaklamak hukuka ve yasaya aykırıdır.

Hukuk Genel Kurulu'nun bu kararından sonra, belgelere göre inceleme yöntemi tekrar ağırlık kazandı ve sahtecilik olayları arttıkça arttı. Bütün üyeleri istifa etmiş bir sendikaya eski fişleri yeniden tarihlendirerek, yahut ta sahte fişler sürerek yetki alabiliyor ve temsil etmediği işçiler adına sözleşme imzalayabiliyordu. Bu durum önemli haksızlıklara ve huzursuzluklara yol açıyordu. Çünkü, eski sendikalarından istifa etmiş 10.000 işçi, yine **istifa ettikleri gün** aynı sendikaya girmiş gibi gösteriliyordu. Yani, sendika, elinde bulundurduğu **eski fişleri** istifadan sonra **tarihlendiriyor** ve bu tarihlendirmedeki yazının yaşı belirlenemiyordu. Bu duruma göre, istifa etmiş işçiler tekrar eski sendikalarına dönmüş **sayılıyor** ve toplu sözleşme yetkisi o sendikaya veriliyordu. Böylece yasanın aradığı çoğunluk ilkesi açıkca çiğneniyordu. Sorun bu boyutlara ulaşınca, bazı mahkemeler **«irade beyanı»** yolunu açtı. Belgeler kuşku uyandırırsa, işçinin **iradesine** başvurularak **«durum tesbiti»** yapılacaktı. Yani bir belgenin doğru olup olmadığı **bizzat** belgenin ilgilisi olan **işçiye** sorulacaktır. Bu uygulama biraz ferahlık yarattı. **Çalışma Bakanlığı** da 6 sayılı genelgeyle, belgelerin tereddüt uyandırması halinde **«durum tesbiti»** istedi. **Bakanlık** genelgesi çoğunluk ilkesini uygulamanın bir yöntemiydi. Ancak, **Yargıtay 9. Hukuk Dairesi,** bu yöntemin de yasal olmadığına karar verdi, belgeli incelemeye ilişkin eski görüşünde ısrar etti.

YARGITAY NE DİYOR?

Bir kere, **Yargıtay 9. Hukuk Dairesi**'nin irade beyanıyla ilgili kararlarında sağlam bir **gerekçe** yok. Çoğunluğu saptamada bu yöntemin **niçin** yasa dışı sayıldığı açıklanmıyor. Sadece, üyeliği kazanmaya ve istifaya ilişkin yasa hükümleri tekrarlanıyor ve **durum tesbiti** yönteminin çağrıdan sonraki bir belirlemeyi getirebileceği söyleniyor. Ve toplanan delillere göre, **bilirkişi incelemesi** öneriliyor. Ancak, istifadan sonra tarihlendirilmiş fişlerdeki yazı yaşının belirlenemeyeceği, yani bu yolda yapılacak incelemelerin sonuç vermeyeceği ve böylece çoğunluk ilkesinin zedelenip çiğneneceği tartışmasına hiç girilmiyor. Hatta **Yargıtay** kararlarından, **kesin** mahkeme kararının nasıl olup da **Yargıtay**'ca incelendiğini anlamak bile mümkün değil. Üstelik, yargıtayın önerdiği delillere göre inceleme yolu, yasanın üç günde, altı günde çözümünü istediği sorunu, çözümsüzlüğe itiyor.. Yani, **Yargıtay** hem **yasal yetkisi bulunmadığı halde,** temyizi mümkün olmayan kararları inceliyor, hem de çoğunluk ilkesinin belirlenmesinde **yasa-**

● Yargıtay'ın «kesin» mahkeme kararlarını inceleme yetkisi yoktur.

nın koymadığı sınırlar getiriyor. Şimdi, **Yargıtay** kararını daha iyi anlayabilmek için, bu noktaları birer birer tartışmaya çalışalım.

1 — YETKİYE İLİŞKİN KARARLAR KESİNDİR

275 Sayılı yasanın **11.** maddesine göre, yetki sorununu çözen **İş Mahkemesi** kararları **kesindir.** Bir kararın **kesin** olması demek, temyiz yolunun **kapalı** olması demektir. Yani **Yargıtay**'ın yetkiye ilişkin **İş Mahkemesi** kararlarını temyiz yolundan inceleme olanağı **yoktur.** Anayasamızın **136.** maddesine göre, mahkemelerin görevleri yasayla düzenlenir. **Yargıtay daireleri de mahkeme** niteliğindedir, görevlerinin yine **yasayla** düzenlenmesi gerekir. **275** Sayılı yasanın **11.** maddesi de, itiraz üzerine verilecek kararları **kesin** saymakla, **Yargıtay**'ın bu konuda temyiz incelemesi yapmaya yetkili ve görevli **olmadığını** belirtmiştir. Gerçekten, doktrinde de bu kararların temyiz edilemeyeceği tartışmasız bir biçimde kabul edilmiştir. Örneğin, **Reisoğlu, Esener** ve **Kuru** bu görüştedirler:

● 275 Sayılı Yasa toplu sözleşme hakkının çoğunluğu temsil eden sendikaca kullanılmasını öngörmektedir.

«İş Mahkemesinin... itiraz konusundaki kararları kesindir. **Bu kararlara karşı hiçbir şekilde temyiz yolu açık değildir.»** (Prof. Seza REİSOĞLU, TSGLK ŞERHİ, **2.** **bası, sh. 240).**

«Yetkili iş mahkemesinin yetki konusunda verdiği karar kesindir. Yargıtaya başvurulamaz.**»** (Prof. Turhan ESENER, İş Hukuku, **2. bası, Ankara, 1975, sh. 424).**

«Özel bir kanun hükmü ile, bazı nihai kararların kesin olduğu kabul edilmiş olabilir. Bu özel kanun hükümlerine misaller... 275/11...» «Bu nitelikteki kararlar temyiz edilemez.**»** (Prof. Baki KURU Medenî Usul Hukuku, **sh. 696).**

Temyiz edilemeyecek **kesin** bir kararın **Yargıtay**'ca incelenmesi ise, bir yargıtay incelemesi sayılamaz. Nitekim, **Prof. Reisoğlu** bu kararların yasalara göre uygulanamayacağı, yani emsal sayılamayacağı gibi olayını da bağlayamayacağı düşüncesindedir.

«Burada önem taşıyan husus, 275 sayılı yasanın 11. maddesinde yer alan ve yetki konusunda bölge tarafından alınan karar, itiraz üzerine, iş davalarına bakmakla görevli mahkeme tarafından kesin olarak karara bağlanacağını düzenleyen hükme rağmen, İş Mahkemesi kararının nasıl **olup ta bozulduğudur... İtiraz bir iş yeri çağrı yetkisiyle ilgilidir. İş Mahkemesinin bu konudaki kararı 275 sayılı yasaya göre** kesin **olduğundan, Yargıtay'ın bozma kararına katılma ve bu kararın** yasalara göre **uygulanma olanağı yoktur.»** (Prof. Seza Reisoğlu, **1978 İstanbul Toplantısına sunulan tebliğden).**

Demek oluyor ki, yasanın **kesin** saydığı bir kararı **Yargıtay** temyiz incelemesine bağlı tutamaz. Onun için de, temyiz isteği üzerine verilmiş bu kararlar Yargıtay kararı sayılamaz.

2 — SÜRE VE KESİNLİK, HAKKIN ÖZÜYLE İLGİLİDİR

Kaldı ki, **275** sayılı yasanın **11.** maddesinde getirilmiş

sendikanın belirlenmesi kuralı bir yana itilmiş, sadece sunulan **fişlerin sayılması** ile yetinilmiştir. Tabii bu uygulama **sahteciliğe** prim vermiş ve işçiyi temsil **etmeyen** sendikaları, işçi adına sözleşme imzalar hale getirmiştir. Yani giderek işçinin **anayasal** hakkı olan toplu sözleşme yapma hakkına **fiilen** sınır **çekilmiştir**. **Çalışma Bakanlığı**, bu fiili sınırı kaldırabilmek için **«durum tesbiti»** uygulamasına geçmek istemiş, ama **Yargıtay**, belgeler uyarınca incelemede ısrar etmiştir. Şimdi sorun **Yargıtay Genel Kurulu**'ndadır, henüz tartışma safhasındadır. Bu bakımdan, konuyu enine boyuna açıp konuşmakta yarar vardır. Önce **yasanın koyduğu** kural aydınlığa çıkarılmalı ve **durum tesbitinin** mümkün olup olmadığı buna göre araştırılmalıdır. Sonra da **Yargıtay** kararlarının tartışması yapılmalıdır.

YASA HANGİ KURALI KOYMUŞTUR?

Yukarıda belirtmeye çalıştık ki, toplu sözleşme hakkı, işçinin kazanılmış bir hakkıdır. O halde, yetkili kılınacak sendikanın gerçekten işçiyi temsil eden sendika olması şarttır. Zaten **275** sayılı yasa da **«çoğunluk kuralı»**nı koymuştur. Buna göre, çoğunluğu temsil ettiğini **ispatlayan** sendika, toplu sözleşme yapma yetkisini kazanmış olacaktır. Yani, yasanın getirdiği ilke **«çoğunluk»** ilkesidir. Çoğunluğu belirlemeye ilişkin **yöntemler** ise, ilkenin **kendisi** değildir. Elbet, çoğunluk fiş ve belgelere dayanarak **saptanabiliyorsa**, yapılacak iş bu yöntemi kullanmaktır. Ama bu belgeler **kuşku ve tereddüt uyandırıyorsa**, başka yöntemler aranıp bulunur. Çünkü **önemli olan** çoğunluğu temsil eden sendikayı bulmaktır. Yasa sadece bu kuralı koymuş, yöntem konusunda herhangi bir **sınırlama** yapmamıştır. Nitekim, **Doçent Dr. Rüçhan Işık** bu konuda aynen şunları söylemektedir:

● Yargıtayın referandum yolunu tıkaması sahteciliğe prim vermiştir.

«Yasa, yetki saptama işleminde çoğunluk ilkesini getirmiştir, çoğunluğa sahip sendikanın yetkili olacağı kuralını koymuştur. Burada bir kuralın uygulanması söz konusudur. Yasada kural konusunda, kuralın ne olduğu konusunda ne boşluk vardır, ne de bir yorum sorunu vardır. Sorun, yetkili sendikanın hangisi olacağına ilişkin kuralın uygulanmasıyla ilgilidir. Bize göre, konu bu kadar basit ve açıktır. Bu nedenle de, belgelere dayanarak yapılacak bir inceleme ile, oylamaya dayanan bir inceleme veya bulunabilecek bir üçüncü ya da dördüncü yöntemin arasında bir fark yoktur. Belgelere dayanan inceleme veya oylama kuralın kendisi değildir. Dolayısıyla da yasa belli bir yöntemi öngörmedikçe ve öngördüğü yöntem dışında bir yöntemin kullanılması açıkca yasaklamadıkça, bir başka deyişle çoğunluğun nasıl araştırılacağına ilişkin bir kural koymadıkça, yetkili organlar istedikleri yöntemi uygulamakta serbesttirler.» (Rüçhan Işık, Ankara Barosu Dergisi, 1976, sayı 1).

Demek oluyor ki, çoğunluk sendikasının saptanmasında, **Bölge Çalışma Müdürlükleri** yahut **İş Mahkemeleri yalnız** belge

DİSK

Barış mücadelesi, emperyalizme, faşizme karşı mücadele ile birlikte yürütülmektedir

1 EYLÜL DÜNYA BARIŞ GÜNÜ

BARIŞ MÜCADELESİ SINIF TEMELİNDE YÜKSELİYOR

II. Emperyalist Paylaşım Savaşı'nda faşizmin yenilgiye uğratılmasından sonra ilerici ve sosyalist güçlerin büyük başarısı tüm dünyada barışın önemli bir olgu olduğunu açık bir biçimde vurgulamıştı. Barış için mücadelenin güçlendirilmesi ve yaygınlaştırılması artık kaçınılmaz oluyordu.

1948 yılının Ağustos ayında **Polonya**'nın **Wroclaw** kentinde **500** bilim adamı ve yazarın biraraya geldiği **Uluslararası Fikir Emekçileri Kongresi**'nde dünya halkları arasında barış ve dayanışmanın oluşturulması gereği vurgulanarak, barış için sürekli bir komite kurulması kararlaştırıldı. Bu komite **Dünya Barış Kongresi**' nin toplanmasını öneriyordu.

Bu arada emperyalist ülkeler, dünyada büyük bir güç haline gelen sosyalist sisteme karşı yeni bir saldırının hazırlıkları içindeydi. Kurulan **Kuzey Atlantik Paktı, ABD** emperyalizminin dünya jandarmalığını yüklenmesi ve soğuk savaşın gündeme getirilmesi tüm ilerici, demokrat ve sosyalist güçlerin dayanışmasını daha da zorunlu kılıyordu.

DÜNYA BARIŞ KONGRESİ TOPLANIYOR

İşte bu ortam içinde 20 Nisan 1949'da ilk **Dünya Barış Kongresi Paris**'te toplandı. Bu toplantıya **72** ülkeden **600 milyon üyeyi** temsil eden **2 bin** temsilci katıldı. Bütün ülkelerde burjuvazi kongrenin toplanmasını engellemek için her türlü yola başvuruyordu. Delegelerin **Paris**'e gitmeleri engellenmek istendi. **Fransız hükümeti, Çin** delegasyonunun ve bazı delegelerin **Fransa**'ya girmelerini yasakladı. Bu nedenle **Kongre**'nin bir bölümü **Prag**'da yapıldı. Bütün engellemelere rağmen **kongre** büyük bir

başarı sağladı. Yayınlanan bildiride savaş lanetleniyor, silahsızlanmanın zorunluluğu vurgulanıyor ve barışın savunulması gerektiği tüm dünya halklarına duyuruluyordu. Kongre, merkezi ve uluslararası bir organ olarak **Dünya Barış Komitesi**'ni kurmuştu.
Mart 1950'de **Stockholm**'de toplanan **Dünya Barış Kongresi Daimi Komitesi, "Stockholm Barış Çağrısı"**'nı yaparak dünya çapında bir imza kampanyası başlattı. Bu bildiriyi imzalayan yüzbinlerin yanısıra kampanya tüm dünyada büyük bir destek gördü. **75** ülkede barışın savunulması için **150 bin komite** kuruldu.

● Silâhlanmaya her iki dakikada 1 milyon dolar harcanıyor.

İŞÇİLER ASKERÎ MALZEMEYİ DENİZE ATIYOR

Karada silahlanma yarışına karşı mücadele de yoğunlaşmıştı. **1950** yılında **Fransa**'da **Nice** kentinde **Çinhindi**'ne gönderilmek üzere gemilere yüklenmiş olan askerî malzemeler iki bin **işçi** tarafından denize atıldı. **Napoli**'de liman işçileri silah yüklü bir **ABD** şilebini boşaltmayı reddettiler. Mücadele her kesimde yoğunlaşıyor, değişik biçimler alıyordu.
16 Kasım 1950'de **81** ülkeyi temsilen **1750** delege **Varşova**'da biraraya gelerek **Dünya Barış Konseyi**'ni seçti. Artık barış mücadelesi tüm dünyada kitleleri saran örgütlü bir mücadele haline gelmişti.

Bugün barış mücadelesi sürmekte ve yeni mevziler kazanmaktadır. Barış istemi tüm dünyada belirli bir mücadeleyi de içeren somut bir istem haline gelmektedir. Bu istemin hayata geçirilmesi için **II. Emperyalist Paylaşım Savaşı**'nın başladığı **1 Eylül**, Dünya Barış Günü olarak ilan edilmiştir. Her **1 Eylül** dünyada ve **Türkiye**'de barış mücadelesinin güçlenmesine katkıda bulunmakta, barış mücadelesine her kesimden insanlar giderek artan oranda katılmaktadırlar. Dünya'da din adamlarından, bilim adamlarına, işçi ve emekçilerden liberal görüşlü aydınlara kadar uzanan geniş bir kesim barış mücadelesine sahip çıkmaktadır. Barış, farklı siyasal görüşlerdeki insanların ortak hedefi durumuna gelmektedir.

BARIŞIN EN KARARLI SAVUNUCULARI SOSYALİSTLERDİR

Farklı siyasal görüşten kişilerin barışı savunmalarına karşın barış mücadelesi, en kararlı biçimde, sosyalistler ve dünya sosyalist sistemi tarafından verilmektedir. Bu, barış mücadelesinin sınıflarüstü, sınıfsal ilişkilerin dışında ele alınmaz oluşunun doğal bir sonucudur. Çünkü dünyayı savaş tehdidi altına sokan, emperyalist silah tekelleridir. Dev silah tekelleri, yaşayabilmek ve daha fazla kâr edebilmek için tüm dünyada savaş kışkırtıcılığı yapmakta, ulusları, halkları birbirine düşman etmektedirler.

Silahlanma harcamaları yılda 300 milyar doları aşmıştır. Başka bir deyişle, iki dakikada bir, silahlanma için 1 milyon dolar harcanmaktadır. Kapitalist - emperyalist sistemin bir ürünü olan bu sonucu kaldırmak için dünya sosyalist sistemi ve demokratik güçler büyük bir çaba harcamaktadırlar.

DİSK, ADİL, SÜREKLİ, KALICI BİR BARIŞTAN YANADIR

İşçi sınıfının sömürüye karşı verdiği mücadele içinde barış mücadelesi önemli bir yer kaplamaktadır. Bu nedenle **DİSK**, tüm dünyada **kalıcı**, **adil** ve **sürekli** bir barışın kurulmasından yana tavır koymaktadır. **DİSK**, barış mücadelesinin insanlık için kalıcı **somut** sonuçlar doğuracak biçimde verilmesini zorunlu görmektedir. Mücadeleyi amacından saptırmaya yönelik **soyut** barış çağrılarının yerine, barış istemini sınıfsal temeline oturtmaya yönelen çabaların hayata geçirilmesi doğrultusunda bir politikayı izlemektedir.
DİSK, sömürünün varolduğu bir barışın savunucusu değildir ve sömürüye, baskıya, faşizme, ırkçılığa, sömürgeciliğe, şovenizme, siyonizme karşı mücadele ile barış mücadelesinin birarada yürüyeceği görüşünü savunmaktadır. Barış mücadelesi, savaş çığırtkanlarının engelleme çabalarına karşın olumlu sonuçlar getirmekte, emperyalist militarist güçler geri adımlar atmak zorunda kalmaktadırlar. Bugün sağlanan olumlu adımlar barış güçlerinin gelecekteki kesin zaferinin kanıtları sayılmalıdır.

DİSK

DİSK,
- Tüm ülkelerle eşitlik ve karşılıklı yarar, içişlerine karışmama ilkeleri temelinde iyi ilişkiler kurulması, barışçı bir dış politika izlenmesi,
- İnsanlık için büyük bir tehlike olan ve emperyalizmin savaş kışkırtıcı politikası ile insanlığa karşı kullanılması planlanan NÖTRON bombasına karşı çıkılması,
- Dünyada genel ve tam silahsızlanma, dünya barışını koruma, nükleer silahların önlenmesi için çaba gösterilmesi,
- Emperyalizme, ırkçılığa, faşizme karşı savaşım veren halkların desteklenmesi için mücadele edilmesini zorunlu görür.

DİSK 6. GENEL KURULU KARAR NO : 5

HELSİNKİ KARARLARI HAYATA GEÇİRİLECEKTİR

II Emperyalist Paylaşım Savaşı sonrasında ABD, kapitalist - emperyalist sistem içinde ekonomik, politik ve askeri bakımdan güçlü bir konuma ulaşmış, savaşın tahribatının dışında kalan ABD ekonomisi güçlenmişti.

Öte yandan ABD emperyalizmi yalnız kendisinde bulunan, Hiroşima ve Nagazaki'de yıkıcı gücü görülen atom bombasını tehdit aracı olarak kullanıyordu.

Faşizme, emperyalizme ve savaşa karşı olan güçler büyük insan kaybına ve maddi kayıplara rağmen savaştan galip çıktılar. Savaş sonrasında daha geniş işçi ve emekçi yığınlar faşizmin ve emperyalizmin niteliğini kavradı. Ulusal ve sosyal kurtuluş mücadeleleri hız kazandı.

II. Emperyalist Paylaşım Savaşı **ertesindeki bu gelişmeler karşısında başta** ABD **olmak üzere emperyalizm, saldırganlığını artırdı.** Bölgesel savaşlar **çıkarttı, faşist askeri diktatörlükleri yönetime getirme yolunu tuttu. Soğuk savaş dönemini başlattı.** NATO'nun **kuruluşu,** Çin Hindi ve Kore'de **açılan savaşlar,** Truman Doktrini **bu gelişimin ekonomik, politik göstergeleridir. Ancak emperyalizmin bu saldırgan politikası barış,** demokrasi, **ulusal bağımsızlık ve sosyalizm güçleri karşısında gücünü giderek yitirdi.**

Yeni yeni ülkeler emperyalist sömürü zincirini kırarak bağımsızlıklarına kavuştular. Faşist ve **emperyalist güçler geriledi. Dünya sosyalist sistemi güçlendi. Diğer yandan savaş sonrası Avrupasında işçi sınıfı hareketleri gelişti. 1960'lı yıllar bu gelişmelerin sonucu olarak dünya politikasında yönlendiriliciğin dünya devrimci güçlerine geçtiği yıllar oldu. Soğuk savaşın yerini yumuşamanın (detant'ın) alması bu gelişimin somut göstergesidir.**

3 yıl önce toplanan Helsinki Avrupa Güvenliği ve İşbirliği Konferansı'**nın bu gelişim sürecinde önemli bir yeri vardır.** II. Emperyalist Paylaşım Savaşı **sonrasında dünya devrimci güçlerinin kazandığı mevziler kapitalist emperyalist sistemi,** sosyalist sistemin **gücünü kabule zorlamıştır.**

İşte, Helsinki Avrupa Güvenliği ve İşbirliği Konferansı **sonunda 33** Avrupa **ülkesi ile** ABD **ve** Kanada'**nın imzaladığı** Helsinki **Sonuç Belgesi böylesi bir gelişimin somutlandığı tarihsel bir belgedir.**

Bu belge bilimsel sosyalizmin "barış içinde bir arada yaşama" **ilkesine uygundur. Devletlerarası sorunların kuvvete başvurmadan çözümlenmesi, halkların kendi kaderlerini tayin hakkı, genel ve tam silahsızlanma, insan hakları ve temel özgürlüklere saygı** Helsinki Sonuç Belgesi'**nin özünü ortaya koyan ana ilkelerdir.**

Helsinki Sonuç Belgesi **ideolojik** bir uzlaşma **belgesi değildir. Tam tersine bilimsel doğruların yaygınlaşmasına uygun bir ortam yaratmanın aracıdır.**

Son NATO **zirvesinde alınan silahlanmayı hızlandırmaya yönelik kararlar,** NÖTRON **bombasının üretimine başlanılması** yolundaki **çabalar, ABD emperyalizminin öncülüğünde** sosyalist **ülkelerdeki insan haklarına ilişkin iftira dolu kampanya, kapitalist - emperyalist** sistemin Helsinki **Sonuç Belgesi'ne karşı sürdürmekte olduğu saldırıların somut göstergeleridir. Ancak sosyalist sistem, kapitalist ülkelerin işçi sınıfı hareketleri ve ulusal kurtuluş savaşı veren halklar bu gerici saldırıyı göğüsleyecek güç ve kararlılık içindedirler.**

Helsinki Belgesi'**nin tüm maddeleriyle uygulanması için mücadele işçi sınıfının değişmez gündem maddelerinden birini oluşturacaktır.**

tarihte işçi sınıfı mücadelesi

DİSK

11.Eylül.1973 Günü Şili'de Salvador Allende başkanlığındaki Halk Birliği hükümeti kanlı bir darbe ile devrildi. Bu darbenin arkasında uluslararası tekellerin, özellikle ITT'nin ve ABD'nin bulunduğu daha sonra açık seçik belirlendi. 11.Eylül.1973'den bugüne. Şili'de uluslararası tekellerin iktidarı sürüyor. Faşist Pinochet çetesi, dayandıkları sermaye sınıflarına karşı bağlılıklarını Şili halkına uyguladıkları baskı ile kanıtlıyor. Bütün baskılara karşın, Şili halkının faşizme karşı mücadelesi de güçleniyor, büyüyor, yeni dostlar kazanıyor. Tüm dünya ilericileri, anti - faşist güçleri 11 Eylül günlerini ŞİLİ HALKI İLE DAYANIŞMA GÜNÜ olarak kutluyor.
Dünya Barış Konseyi'nin Şili Halkı İle Dayanışma Günü için bu yıl yayınladığı çağrının tam metnini aşağıda veriyoruz.

ŞİLİ'YE EVET PINOCHET'YE HAYIR

Faşist rejim giderek artan ağır bir buhran içindedir. Şili halkının zulme karşı tepkisi artık genel bir eğilim haline gelmiştir. «ŞİLİ'YE EVET! PINOCHET'YE HAYIR!» sloganı ulusun çoğunluğunu birleştiriyor. 1977 yılı, Şili işçi sınıfının mücadelesinde belirli bir yoğunlaşma ve Pinochet'nin katil iktidarına karşı çıkan tüm güçlerin giderek artan eylemleri, kaybolan tutukluların akrabalarının yiğitçe direnişleriyle ve 32. Birleşmiş Milletler Genel Kurulu kararlarında dördüncü kez Cuntanın uluslararası düzeyde mahkûm edilmesiyle sona erdi.

Bu yılın 4 Ocak'ında Pinochet'nin sahnelediği komedi, kendi rejimine karşı bir biçime dönüştü. Pinochet'nin elinde tuttuğu kişisel iktidara muhalefet belirginleşti ve silahlı kuvvetler ve Cunta içindeki bunalım yüzeye çıktı. Şili nüfusunun çoğunluğunu temsil eden ilerici ve demokratik güçlerin ideolojik birlik düzeyi yükseldi. Ve faşist rejim altında, açık mücadelenin önündeki büyük zorluklara rağmen, ilerici

ve demokrat güçlerin, demokratik bir çözüme giden yolu açmaya yönelik ortak istemleri dile getirildi.

Birleşmiş Milletler İnsan Hakları Komisyonu, Şubat ayındaki 35. Birleşiminde, bir kez daha, dünya toplumunun, Şili'deki temel insan hakları ve özgürlüklerinin ihlal edilmesinin devamına ilişkin derin kaygılarını belirten ve bu durumu sona erdirmeye yönelik çabaları desteklemenin gerekliliğini dile getiren iki kararı kabul etti.

Şili'de ekonomik politikanın açmazı, rejimin keyfiliği, yönetimin işlediği suçlar, kitlelerin giderek artan tepkilerini çekiyor.

Son olaylar, Pinochet'nin ve onun Gestapo'su DINA'nın (şimdi CNI), Halk Birliği Hükümetinin eski Bakanlarından Orlando Letelier ile onun sekreteri Amerikan vatandaşı Ronni Moffit'in, 21 Eylül 1976'da Washington'da katledilmelerindeki doğrudan sorumluluklarını göz ler önüne sermiştir. Sorgusuz sualsiz öldürmeye alışık olan Pinochet ve DINA (CNI), Buenos Aires'de öldürülen General Carlos Prats ve karısının öldürülmesi ve hıristiyan demokrat lider Bernando Leigthon'nun katledilme girişiminde olduğu gibi, cinayetlerini yurt dışında da işlemeye başlamışlardır. DINA ajanları tarafından tutuklandıktan sonra 2500 insanın kaybolması gibi Şili halkına karşı işlenen binlerce suç, Pinochet ve DINA ile Şili halkının büyük çoğunluğu arasına açık bir sınır çizgisi

● Şiliye ABD desteği devam ediyor. Ama zulüm ve baskı faşizme karşı mücadelenin gelişmesini engelleyemiyor.

çekmiştir. Pinochet, doğrudan kendisinin adı karıştığı suçların izlerini silmek için ümitsizce çabalıyor. Bununla birlikte, rejimi karakterize eden çöküşün, keyfiliğin ve terörün gözler önüne çıkmasını durdurmak artık zordur. Pinochet, kendisini iktidara getirmiş olan en gerici ABD çevrelerinin yardımını almaya devam ediyor ama ne zulme yeni bir görünüm vermeye çalışan aldatıcı eylemler, ne de yeni baskı yöntemleri, faşist rejime karşı çıkan güçlerin mücadelesini ve birliğin gelişmesini durduramaz.

● Faşist cunta döneminde yüzbinlerce Şili'li hapse atıldı, binlercesi öldürüldü. 2500 kişi kayıp.

İnsanlar dörtbuçuk yıldır acı çekiyor. Genel ve bireysel özgürlükler yok edilmiştir. Herşeye muktedir kanun dışı bir hükümet terörle iktidarı elinde tutuyor. Yüzbinlerce Şili'li hapse atıldı ve işkenceden geçti; binlercesi de öldürüldü. 2500 insanın kaybolması da Pinochet'nin yazdığı öykünün en korkunç bölümlerinden biridir. Bu gözaltına alınıp kaybolan insanların akrabaları onları aramaktan, onların hayatları için mücadele etmekten vazgeçmeyeceklerdir. BU ŞİLİLİLERE NE OLDU sorusuna Pinochet ve Gestapo DINA'nın gangsterleri tarafından henüz cevap verilmemiştir. Cevap vermeye zorlanmalıdırlar. Kaybolanların akrabalarının yapmış olduğu açlık grevleri, bu cevap için yapılan dramatik ve kahramanca başvurular olmuştur. Birleşmiş Milletler, zorbalardan tutukluların nerede olduklarını bildirmelerini istemiştir. Pinochet, uluslararası gerici çevrelerce hazırlanan bazı tertiplere başvuruyor ama kamuoyu aldatılamayacaktır. Yasadışı askeri mahkeme tarafından hüküm giyen yüzdokuz mahkûm serbest bırakılmıştır; Sıkıyönetim, Olağanüstü Duruma çevrilmiştir; sokağa çıkma yasağının kaldırılması Pinochet'nin

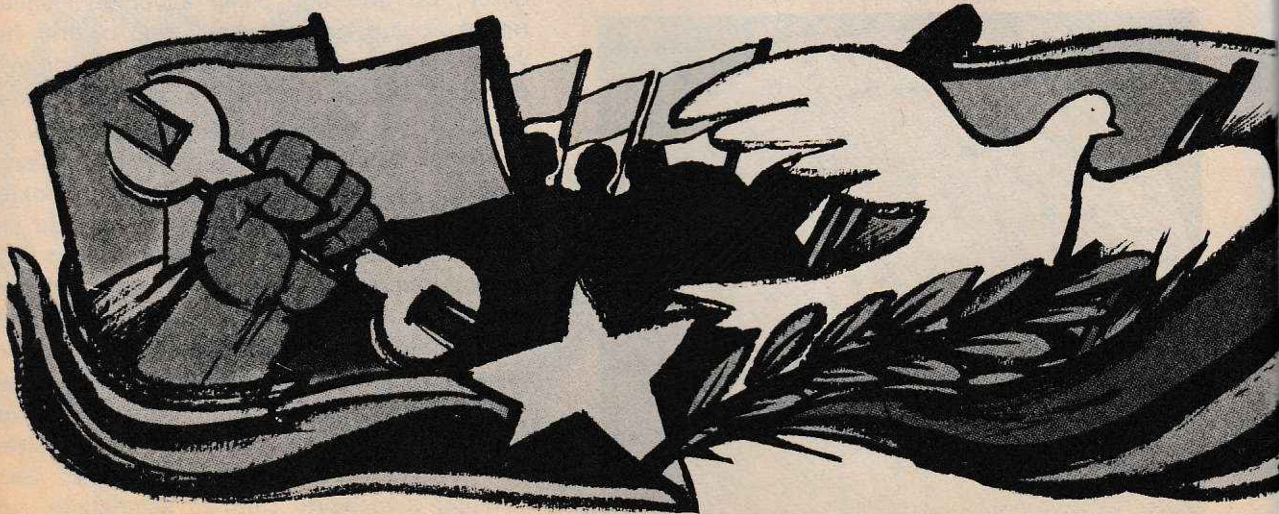
birden bire faşist olmayan bir tavırı benimsemesinden değil, uluslararası mücadele ve uluslararası dayanışma hareketinden dolayıdır. Gözaltına alınan insanların kaybolması sorusuna hâlâ bir cevap verilemiyor, sendikal haklara karşı faşist baskı uygulamaları ve bütün insan haklarının ve özgürlüklerinin çiğnenmesine devam ediliyor. Bundan da öte, yakın zamanda Cunta tarafından çıkarılan Genel Af Yasası, sadece Şili halkına karşı suç işleyenleri yani Pinochet'yi ve DINA - CNI'nın ajanlarını korumayı ve kaybolan insanların durumunu hasır altı etmeyi amaçladığı için Şili ve dünya halklarıyla alay eden bir yasadır.

EMPERYALİZM PINOCHET'yi FINANS EDİYOR.

Pinochet'nin resmî doktrini, Şili halkına karşı savaş olmuştur. Pinochet'nin anayasal hükümete karşı ihaneti ve iktidarı kanlı olarak ele geçirmesinin emperyalist çevreler tarafından finanse edildiği ve yönetildiği bütün dünya tarafından çok iyi bilinmektedir, hatta ABD Senatosunun bir araştırmasıyla da açıklanmıştır. Aynı emperyalist çevreler, Şili Halkının çıkarlarına ters düşen, Şili'nin bağımsızlığına ve egemenliğine zararlı olan rejimin ekonomik politikasını da çiziyorlar. Bu, ulusal ekonomiyi mahveden ve milyonlarca Şililiye açlık ve sefalet getiren bir politikadır. Pinochet'nin uyguladığı zulüm, Latin Amerika'nın güney bölgesinde halkların çıkarlarıyla çelişen bir özellik taşımaktadır. Pinochet'nin yönetiminde Şili'nin komşu devletlerle ilişkileri iyice bozuldu. Bu durum, Şili halkının anlayış ve barış arzusuna aykırı düşmektedir.

Dünya Barış Konseyi,
Şili halkının faşizm üzerindeki
kesin zaferi için dünya kamuoyunu
desteklemeye çağırıyor.

Şili halkının çoğunluğu, temel sorunun faşizm olduğunun farkındadır. Yaşamak için, bağımsızlık ve özgürlük için, ulusal güvenlik ve egemenlik için yapılması gereken faşizmin ortadan kaldırılmasıdır. Şili halkı zulme son vermek için sivilleri ve silahlı kuvvetleri kapsayan, bütün anti - faşistlerden ve faşistlerin dışında kalan kesimlerden oluşan geniş bir yığın hareketi meydana getirmek için, sayısız yeni girişimlerde bulunuyor, birleşik eylemler geliştiriyor. İşçi sınıfının, kadınların, gençliğin ve öğrencilerin mücadelesi faşist teröre rağmen büyüyor. Özel ve kamu işyerlerinde çalışan işçiler, köylü örgütleri, meslek sahipleri, geniş çiftçi kesimleri, tüccarlar ve ulusal sanayiciler de bu mücadelede biraraya geliyorlar. Kent ve kır emekçileri, esnaflar, nüfusun bütün ara katmanları şikâyetlerini dile getiriyorlar. Bu mücadelelerin hedefi, yığın mücadelesinin ve öncelikle işçi sınıfı mücadelesinin yaygınlaştırılmasıdır. Her geçen gün yeni yeni adımlar atılıyor, yığın hareketinin yeni yeni biçimleri araştırılıyor. Olaylar ispat ediyor ki, işçi sınıfı eğer kendi sınıf örgütlerinde güçlü örgütlenmiş ve etkin ise faşist terör altında bile açıkça savaşabilir.

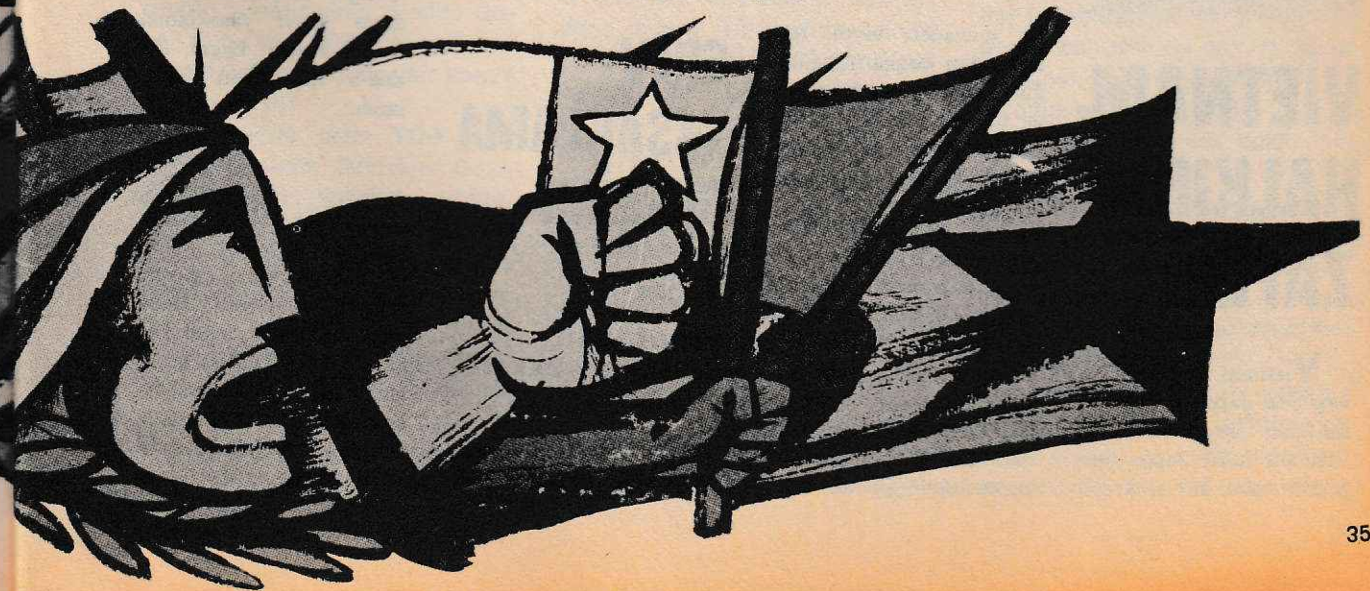

Tabandan gelen birbirini destekleyen eylemler, fabrikalarda ve maden bölgelerinde, okullarda ve kırsal alanlarda, kültürel merkezlerde ve göçmen mahallelerinde ortaya çıkmıştır. Halk arasında insanca ve siyasal ilişkiler ortaya çıkıyor. Tabii ki birlik bir günde kurulamaz; ama olaylar gösteriyor ki Şili halkının dört yıldır katledilmesine son vermek ve nüfusun çoğunluğu tarafından istenileni gerçekleştirmek için şimdi Şili'de anlaşmalar sağlama konusunda temel bir görüş birliği var. Halk Birliği partilerinin ve Hıristiyan Demokrat Partisinin görüşlerinde yakınlaşma var. Bu güçlerin, işçi sınıfı, kent ve kır yığınları, toplumun orta katmanları, aydınlar, üniversite ve kültürel çevreler arasında kesin etkileri vardır. Silahlı kuvvetler faşizm altında bir deney yaşamıştır ve ordunun çoğunluğu ülkedeki son derece kötü durumu, ekonomik politikanın trajik sonuçlarını, rejimin keyfiliğine ve yönetimin işlediği suçlara karşı ulusal ve uluslararası tepkileri, ulusal güvenliğin bozulan durumunu hissedebilir. Silahlı kuvvetler mensupları, bu duruma son vermenin asıl ihtiyaç olduğunu anlıyorlar.

ŞİLİ SORUNUNU ŞİLİ HALKI ÇÖZECEKTİR

Şili sorunu, hiç kuşkusuz, yine Şili halkı tarafından çözümlenecektir. Ama Şili halkı mücadelelerinde uluslararası dayanışmayı temel faktör olarak kabul eder. Bütün kıtalardaki geniş demokratik güçlerin eylemleri, binlerce kahramanın hayatlarının kurtarılması ve özgürlüklerinin kazandırılmasında önemli bir silah olmuştur. Dünya halklarının manevi, siyasal ve maddi yardımları faşizmin baskısı altında yaşayan, barış, özgürlük ve yaşamak için mücadele eden her insan için sonsuz bir değer taşımaktadır. Pinochet'nin kaçınılmaz tecridini gizlemeye çabaladığı şu anda, uluslararası dayanışmanın son derece büyük önemi vardır. Dünya Barış Konseyi, Şili halkının mücadelesini desteklemek için, faşizm üzerindeki kesin zaferi için, bütün ulusal hareketleri güçlerini seferber etmeye çağırır. Şili Halkının sloganı, «Şili'ye Evet, Pinochet'ye Hayır», Pinochet'nin bütün dünyada tecrit oluşunu tamamlamak, kayıp tutukluların ortaya çıkarılmalarını ve serbest bırakılmalarını istemek, DINA'nın (CNI) kaldırılmasını, bütün kurumlaşmış baskı ve terör uygulamalarının kaldırılmasını, ILO'nun 1975 kararlarına uygun olarak bütün sendikal hakların yeniden düzenlenmesini, uluslararası gerici çevrelerden Cunta'ya yapılan bütün ekonomik ve askerî yardımların durdurulmasını, sürgüne gönderilen bir milyon Şili'linin şartsız olarak ülkelerine dönme ve Şili'de yaşama haklarının verilmesini istemek için bütün dünyaya duyurulmuş bir slogandır.

Ulusal hareketler sendikaları, siyasal partileri, kadın ve gençlik örgütlerini, kültürel ve dinî çevrelerden tek tek kişileri, parlamento üyelerini, hukukçuları, işçi yığınlarını Birleşmiş Milletler Genel Kurulu'nun ve Birleşmiş Milletler İnsan Hakları Komisyonu'nun kararlarının etkili olarak uygulanması ve Pinochet rejiminin kesin tecridi için işçilerin seslerini yükseltmeleri amacıyla harekete geçirmelidir. Her hükümetten bu kararlara uygun davranması istenmelidir ve Cunta'nın bütün üyelerine, bütün dünya kamu oyunun, tutukluların kaybolması olgusuyla ve Şili'de insan haklarının çiğnenmesine devam edilmesiyle çok yakından ilgilendikleri bildirilmelidir.
Şili anti - faşist mücadelesiyle dayanışma içinde olan eylemleri güçlendirelim!

EYLÜL

	4	11	18	25
	5	12	19	26
	6	13	20	27
	7	14	21	28
1	8	15	22	29
2	9	16	23	30
3	10	17	24	

● Vietnam zaferi, işçi sınıfı, küçük burjuvalar ve emekçi halkın Vietnam İşçi Partisi önderliğinde verdiği mücadele sonucu kazanılmıştır.

VİETNAM HALKININ ZAFERİ

Vietnam, 2. Dünya Savaşı'nda Japon ordusu tarafından işgal edilmişti. Vietnam halkı Japon emperyalizmine karşı kararlı bir mücadele verdi. İşçi sınıfından başka köylülüğün, küçük burjuvaların ve tüm emekçilerin katıldığı gerilla savaşında önderliği Vietnam işçi partisi yaptı.

1945'te bir ayaklanma sonucu Japonlarla işbirliği içinde olan kukla hükümet devrildi. 2 Eylül günü, Vietnam özgürlük ve bağımsızlık hareketinin yöneticisi Vietnam Partisinin lideri Ho Şi Minh devlet başkanlığına getirildi.

GREV YASAKLAMA GİRİŞİMİ

25.9.1908

TATİL-İ EŞGAL KANUNU MUVAKKATI

Osmanlı İmparatorluğu sınırları içinde, **1860'lı** yıllardan başlayarak gelişen işçi hareketi **1908'lere** gelindiğinde oldukça yoğunlaşmıştı. **1908** yılı içinde 27 grev olmuştu. **Selânik**'ten **Aydın**'a, **İstanbul**'dan **Bağdat**'a grevler yaygınlaşıyordu. Bu durum dönemin iktidar partisi **İttihat ve Terakki Fırkası** ile işyerlerinde greve gidilen yabancı şirketleri tedirgin ediyordu. Bu nedenle grevi yasaklamak üzere **Tatil-i Eşgal Kanun-u Muvakkati** hazırlandı.

Yasa, **Meclis-i Mebusan**'da sosyalist milletvekillerinin karşı çıkışına rağmen onaylandı. Daha sonra da **Tatil-i Eşgal Kanunu** çıkarıldı. Yeni kurulacak sendikaların yasaklanması ile yetinilmedi, önceden kurulmuş sendikalar da kapatıldı.

ayın olayları • DİSK

TÖB-DER 4. OLAĞAN GENEL KURULU YAPILDI

Eğitim emekçilerinin demokratik kitle örgütü TÖB - DER'in 4. olağan Genel Kurulu Ankara'da DSİ salonunda yapılmıştır. FISE Genel Sekreteri Daniel Retureaux ile yurt dışından ve yurt içinden birçok demokratik kitle örgütü yöneticisinin izlediği Genel Kurul'da DİSK adına Genel Sekreter Fehmi Işıklar bir konuşma yapmıştır.

Genel Kurulu açan TÖB - DER Genel Başkanı Gültekin Gazioğlu, örgütün birliğinin, bütünlüğünün, dayanışmanın güçlendirilmesi gereği üzerinde durmuştur. TÖB - DER'de geçen dönem grupçuluğun zararlarının görüldüğüne dikkati çeken Gazioğlu, kongrelerde farklı görüşlerde grupların bulunmasının doğal olduğunu belirtmiş, ancak şube ve merkez genel kurullarından sonra grupçuluğun sürdürülmemesi gerekir demiştir.

DİSK Genel Sekreteri Fehmi Işıklar konuşmasına, Genel Kurul'un, birliğin sağlanması açısından kalıcı sonuçlar getirmesi dileğiyle başlamıştır. Işıklar, daha sonra Türkiye'nin içinde bulunduğu sosyo - ekonomik koşulların bir değerlendirmesini yapmış, egemen sınıfların sömürüyü artırma girişimlerine rağmen işçi ve emekçi kesimlerin demokratik mücadelesinin güçlendiğini dile getirmiştir. Fehmi Işıklar konuşmasında, DİSK'in, demokratik örgütlerin mücadelesine ilişkin görüş ve değerlendirmelerine geniş yer vermiştir. Işıklar konuşmasını özetle şöyle bitirmiştir:

«Türkiye işçi sınıfının en yiğit, en militan temsilcilerini bağrında toplayan DİSK'in mücadele gündeminde bütün çalışanlara grevli toplu iş sözleşmeli sendikal haklar, en baş sırada yer almaktadır. Bunun yanısıra bütün sosyal güvenlik kurumlarının birleştirilmesi ve yönetiminde de çalışanların söz ve karar hakkının sağlanması önemli bir mücadele hedefimizdir. DİSK, SSK yönetiminde söz hakkı için mücadele ederken, 1 milyonu aşkın kamu görevlisinin yağmalanan güvenlik örgütü Emekli Sandığı'nın yönetiminin de sizlere açılmasını ve son noktada da bu kurumların birleştiirlmesini istemektedir.

Emekli Sandığı, bugün yabancı sermayenin turizm sektöründe ajanı, piyonu ve talan alanı durumundadır. Bunu sizlerin maaş

larınızdan kesilen emekli ödenekleri ile yapmaktadır. Şili'de Halk Birliği iktidarını deviren eli kanlı ITT'ye siz eğitim emekçilerimizin günlük nafakasından kesilen paralar peşkeş çekilmektedir. Bir gece kalmak için maaşlarınızın yetmeyeceği lüks otellerin, eğlence yerlerinin yapımına katkıda bulunmak zorunda bırakılıyorsunuz. Keseneklériniz gözlerinizin önünde yönetmeliklere bağlanarak yağmalanıyor. Biriken milyarlık fonların nerde ve nasıl kullanıldığı konusunda karar hakkından yoksun bırakılıyorsunuz.

Türkiye işçi sınıfının ve bütün çalışanların örgütsel birliği sağlanacaktır. Emekçi sınıfların ve işçi sınıfının arasındaki duvarlar yıkılacak, birlik gerçekleşecek, "işçi - memur" gibi yapay ayrımlar kalkacaktır. O zaman, İYAK, MEYAK, Emekli Sandığı, SSK gibi emekçileri bölüp parçalayan ayrımlar da yok olacaktır. Bu noktada kapitalizmin buhranına "gönüllü" ya da "yarı gönüllü tasarruf" yoluyla payanda olmak, destek olmak gibi görevimiz kalmayacaktır. İş gücünü satanların bilinçlenmeleri hızla bunu gerçekleştirme yolundadır.

Bu amaçlara varmak için; ekonomik alanda sömürüyü sınırlandırma mücadelesinin yanısıra siyasal mücadele de eksiksiz verilecek ve sömürü tamamen ortadan kalkacaktır. Bu bilimsel gerçek işçi sınıfımız ve tüm emekçiler tarafından hızla kavranma sürecindedir.

Kardeşlerim, yeri gelmişken, gecikmiş bir görevi yerine getirmek istiyorum. 16 Mart'ta faşistler tarafından topluca katledilen İstanbul Üniversitesi öğrencileri nin ardından işçi sınıfımızın anti - faşist mücadelesinde bir dönemeç oluşturan iki saat iş bırakımı eylemine bütün gücünüzle omuz verdiğiniz için teşekkür ediyorum. Bütün çalışanların faşizme karşı omuz.omuza mücadelesinin daha ileri boyutlara ulaşmasını diliyorum.

TÖB - DER bağımsızlık ve demokrasi mücadelesinin önemli kalelerindendir. Sizler işçi sınıfımız ile diğer müttefikleri, özellikle en büyük müttefiki köylü ile bağ kurmada köprü görevi yapmaktasınız. Devrimci mücadelemizde bunun büyük önemini biliyoruz. Burjuvazi de bunun bilinci ile hareket edip TÖB - DER'i köşeye sıkıştırma hesapları yapmıştır. Geçmiş bunun kanıtları ile doludur. Eğitim emekçilerinin en güçlü ve devrimci örgütü TÖB - DER'in mücadele gündemi yoğun ve kabarıktır. Eğitim emekçilerinin bütün kamu görevlileri ile birlikte sendikal haklara kavuşturulması, işçi sınıfının yapay ayrımlarla ortaya çıkarılmış bölünmüşlüğünün kaldırılması, birliğinin sağlanması, özlük sorunlarının çözüme kavuşturulması, giderek devrimci mücadelede üstüne düşeni yapması bunlara örnek gösterilebilir.

Bu sorunlara göğüs gerecek TÖB - DER'in gücü, birlikten geçer. Somut hedefler doğrultusunda omuz omuza mücadeleden geçer. Deneyimiz bize bunu göstermektedir. Özellikle faşist güçlere karşı omuz omuza mücadele böyle bir davranış sorumluluğunu gerektirmektedir.

Konuşmamı bitirirken, onur üyemiz örgütünüzün, yasal üyeliği için mücadelede hepinizi omuz omuza olmaya çağırıyorum.

Yaşasın işçi sınıfının birliği
Yaşasın eğitim emekçilerinin örgütsel bütünlüğü
Yaşasın DİSK / TÖB - DER dayanışması

Yaşasın anti - faşist ve anti - emperyalist mücadelemiz
Yaşasın sosyalizm.»

TÖB - DER Genel Kurulu daha sonra çalışmalarını sürdürerek tamamlanmıştır.

DİSK Yürütme Kurulu, Gültekin Gazioğlu başkanlığında oluşan TÖB - DER yönetimini bir mesaj la kutlamış, başarı dileklerini iletmiştir.

1. 1 MAYIS AFİŞ SERGİSİ İZMİR'DE DE AÇILDI

DİSK'in 1 Mayıs işçi sınıfının uluslararası birlik, mücadele ve dayanışma gününe ilişkin olarak açtığı afiş yarışmasına katılan yapıtların tümü İzmir Fuarı süresince İzmir'de sergilenecektir. 150'yi aşkın yapıtın katıldığı sergi GENEL - İŞ **Sendikası'nın İzmir** Belediye Meclisi **binasının yanındaki** Eğitim Salonu'**nda açılmıştır.**

1. 1 Mayıs afiş sergisi **daha önce** İstanbul **ve** Ankara'**da açılmış, geniş ilgi görmüştü.**

«KAMU GÖREVLİLERİ İÇİN SENDİKAL HAKLARI SÖKE SÖKE ALACAĞIZ»

Türkiye işçi sınıfının demokratik sınıf ve kitle sendikal örgütü DİSK ile üyeleri sendikal hak ve özgürlüklerden yoksun olan TÖB - DER, mühendis ve mimarların örgütü TMMOB, teknik elemanların örgütü TÜTED, memurların örgütü TÜM - DER, sağlık emekçilerinin örgütü TÜS - DER, sendikal haklar mücadelesini birlikte yürütmeye karar vermişlerdir.

Bu mücadelenin ön hazırlıkları yapılmış, ilk adımları atılmıştır. Bugünkü aşamada aşağıdaki deklarasyonunun hükümete ve kamuoyuna duyurulması uygun bulunmuştur.

● DİSK ile üyelerinin büyük çoğunluğu sendikal haklardan yoksun olan demokratik kitle örgütleri TÖB - DER, TÜM - DER, TMMOB, TÜTED ve TÜS - DER'in ortaklaşa yürüttük'eri çalışmanın ilk aşaması sonuçlanmıştır. Adı geçen örgüt temsilcilerinden oluşan komisyonun hazırladığı metin son biçimini almıştır. Bundan sonraki çalışmalar bu metin temel alınarak sürdürülecektir.

DİSK, TÖB - DER, TÜM - DER, TMMOB, TÜTED ve TÜS DER'in katıldığı çalışmalar bir deklerasyon ile basına ve kamuoyuna duyuru'muştur. Basına yapılan ortak açıklamanın metni şöyledir:

DİSK, TÖB - DER, TMMOB, TÜTED, TÜM - DER ve TÜS - DER'İN SENDİKAL HAKLAR MÜCADELESİNİ BİRLİKTE YÜRÜTMELERİ OBJEKTİF BİR GEREKLİLİKTİR

Bugün ülkemizde ücretli emekçilerin sayısı 6 milyon dolayındadır. Ancak DPT verilerine göre 6 milyon emekçiden yalnızca 1 milyonu toplu sözleşme hakkından yararlana bilmektedir.

Bununla birlikte Türkiye'de işçiler diledikleri sendikayı özgürce seçmek hakkı olan referandumdan, da yanışma grevi, sempati grevi ve genel grev haklarından yoksundur. İş Yasasının 13. 17. ve 24. maddeleri bir tehdit unsuru olarak işçilerin karşısına dikilmiştir. Tarım ve Orman işçileri ise yürürlükteki iş yasasından dahi yararlanamamaktadır.

Öte yandan eğitim ve sağlık emekçileri, memurlar, teknik elemanların büyük bir çoğunluğu her türlü sendikal haktan yoksundur. Kâğıt üzerinde sendikal haklara sahip olan küçük bir bölüm de bu haklarını kullanamaz durumdadır.

Biliyoruz ki, toplu sözleşmelerin getirdiği en önemli olanak, sömürüyü sınırlandırmak ve ücretlerin enflasyon karşısında gerilemesini önlemektir. Oysa SSK verileri, Türkiye'de gerçek işçi ücretlerinin 1977 yılında 1969'daki düzeyin gerisinde kaldığını ortaya koymaktadır. Yani çoğunluğu grevli, toplu sözleşmeli sendikal haklardan yararlanan sigortalı işçiler de giderek artan bir yoksullaşma süreci içindedirler. Memur statüsünde ücretli olarak çalışan eğitim ve sağlık emekçileri, memurlar, teknik elemanlar ise siyasal iktidarların insafına terk edilmişlerdir. Bu emekçilerin gerçek ücretlerinin, sendikalı işçilerin ücretlerinin de gerisinde kaldığı, bu kesimde yoksullaşmanın işçilere oranla daha da yüksek olduğu yaşanılan açık ve somut bir olgudur.

Dönem dönem uygulanan yan ödemeler, memur statüsünde olan ücretliler maddî anlamda bir çözüm sağlıyamadığı gibi ayrıcalık uygulamalarından dolayı çeşitli huzursuzluklara da yol açmaktadır.

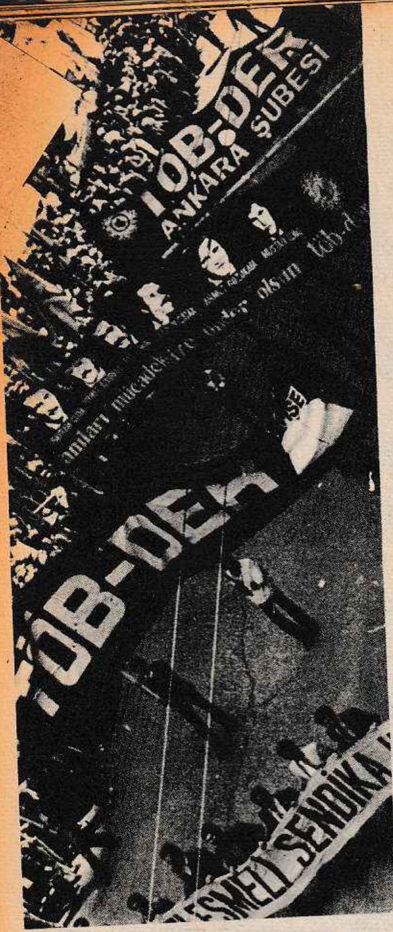
Bu objektif gerçekler, bunların dayandığı maddî temel, sendikal haklar mücadelesinin işçi sınıfının öncülüğünde ve diğer ücretli emekçilerin de katılımıyla güçlü ve kesin sonuçlar alıcı bir biçimde sürdürülmesinin zorunlu olduğunu ortaya çıkarmıştır.

DİSK, TÖB-DER, TMMOB, TÜTED, TÜM - DER ve TÜS - DER'in sendikal haklar mücadelesini birlikte yürütmeleri de bu maddi gerçeğin bir sonucudur.

Anti - faşist, anti - emperyalist, anti - şovenist mücadelemizin ilkeli birliğini demokratik örgütlenme haklarımız için de sürdürmeye kararlıyız.

MEMUR STATÜSÜNÜ DARALTMAK, İŞÇİ STATÜSÜNÜ YAYGINLAŞTIRMAK İÇİN BAKANLAR KURULU ANAYASAL YETKİLERİNİ KULLANMALIDIR

Ülkemizde, egemen sınıfların

gelmiş geçmiş siyasal iktidarları çalışanlar arasına sürekli yapay ayırımlar sokmuşlardır. Egemen sınıfların «böl ve yönet» politikasının bir uygulaması olarak yapay, zorlama ayırımlarla emekçiler birbirlerine düşürülmeye çalışılmıştır. İşçi memur ayırımı böylesi zorlamalardan biridir. Siyasal iktidarlar sürekli olarak memur kapsamını geniş tutmayı yeğlemişler, işçi statüsüne girenleri azaltmaya çabalamışlardır. Sözde sorunu çözmek için çıkartılan kararnameler de işleri karıştırmış, arap saçına döndürmüştür. Örneğin PTT'de aynı işi yapan iki şoförden biri işçi diğeri memur sayılmıştır. Yine aynı kararname ile direğin tepesinde çalışan hat bakıcıları, kazma ile hendek kazan emekçiler memurlaştırılmıştır.

Anayasanın 117. maddesi dar anlamda yorumlanarak kamu hizmetinde çalışan memurların sayısı kabartılmıştır. Anayasada devlet memuru için belirtilen nitelik «genel idare esaslarına göre hizmet ifası»dır. Bundan anlaşılan «kamu gücünün kullanılması ve bu yetkinin icrai kararlar almak ve kararları uygulamaya koymak niteliği taşımasıdır.» Kamu görevlilerinden üst düzey yöneticileri dışında kalanlar, bir yasa ile işçi statüsüne geçirilebilir. Bakanlar Kurulu yapacağı düzenlemelerle «memuru» işçi statüsüne geçirebilir.

Anayasaya ve yasalara uyan bu yetkiler çalışanlar yararına bir an önce kullanılmalıdır.

TÜM ÇALIŞANLARIN GREVLİ, TOPLU SÖZLEŞMELİ SENDİKAL HAKLARA KAVUŞMASI TOPLUMDAKİ DEMOKRATİKLEŞMEYİ HIZLANDIRACAKTIR

Bugün ülkemiz emperyalizme bağımlı tekelci sermayenin faşizm tehdidi altındadır. Faşizmi önlemenin tek yolu işçi ve emekçi kitlelerin örgütlü mücadelesinin başarıya ulaşmasından geçmektedir. Toplumsal alanda işçi ve emekçilerin güçlenmesinden yana atılacak her ileri adım faşist güçleri geriletecektir. İşçi ve emekçilerin ekonomik anlamda güçlenmesini ve örgütlenme düzeylerinin gelişmesini sağlayacak, siyasal mücadeleye de güç katacak sendikal hakların tanınması ve geliştirilmesi faşist güçleri geriletecek, demokratik mücadelenin daha ileri boyutlara varmasını ve toplumun demokratikleşmesini sağlayacaktır.

CHP ağırlıklı, hükümet bu toplumsal gerçeğe gözlerini kapayamaz.

TÜRKİYE ULUSLARARASI PLANDA GİRMİŞ OLDUĞU YÜKÜMLÜLÜKLERİ YERİNE GETİRMELİDİR

Türkiye çeşitli uluslararası anlaşmaları ve özel olarak uluslararası çalışma örgütü (ILO)'nun bağlayıcı kararlarını imzalayarak tüm emekçilere sendikal haklar tanınmasını benimsemiş görünmektedir. Ancak bu anlaşmalara imza atanlar girdiği yükümlülükleri yerine getirmeli ve bu kararlar ülkemizde de yaşama geçirilmelidir. CHP özellikle muhalefetteyken kamu kesimi çalışanlarına toplu sözleşmeli, grevli sendikal hakların tanınması ve mevcut sendikal hak ve özgürlüklerin geliştirilmesi konusunda emekçi halka verdiği sözü unutmamalıdır. Sendikal hakların alınması konusunda kararlı bir mücadele sürdüren örgütlerimiz bu sözleri unutturmayacaktır. **CHP benimsemiş olduğu «hukuğun üstünlüğü» ve «emekten yana hakça bir düzen» sözleri doğrultusunda davranmalı kamu emekçilerine verdiği sözü unutmamalıdır.**

ABD'de polislerin bile greve gittiği bir ortamda Türkiye, kamu kesimin de çalışanlara sendikal hak tanıma yan sekiz ülkeden biri olmaktan çıkarılmalıdır.

Hükümetin yetkili kişilerinin çeşitli zamanlarda yaptığı açıklamalarda kamu kesiminde çalışanlara grev hakkı olmaksızın sendikalaşma hakkı tanınacağı anlaşılmaktadır. Gene son günlerde yaygınlaşan söylentilere göre, iktidarın destekleyeceği, gelişmesini kendi güdümüne sokacağı bir memur sendikal örgütlenmesinden söz edilmektedir.

Bu deklerasyonu yayınlayan örgütler olarak, bizler açıklıkla belirtiyoruz ki, grev hakkı olmayan, güdümlü, kapalı kapılar ardında gerçekleştirilecek bir sendikalaşmaya şiddetle karşı duracağız.

ÖRGÜTLERİMİZ ÇALIŞANLARIN EN AKTİF KESİMİNİ TEMSİL ETMEKTEDİR

Bu deklerasyonu yayınlayan örgütler, 1 milyon dolayında işçi ve emekçiyi, aileleri ile birlikte Türkiye nüfusunun sekizde birini temsil etmektedir. Üyemiz olan, işçi, eğitim emekçisi, memur sağlık emekçisi, teknik eleman, mühendis ve mimarlar Türkiye'de toplumun en bilinçli en aktif kesimidir. Savunduğumuz ilkeler, üyelerimiizn en güncel istemlerinden kaynaklanmakta, sınıf mücadelesinin gerçeklerini yansıtmaktadır. Bu istemler aynı zamanda tüm Türkiye halkının çıkarlarını dile getirmekte, desteğini almaktadır.

Temsil ettiğimiz kitleler istemleri uğruna demokratik eylemlere girmeye, haklarını söke söke almaya hazırdırlar. Geçmişteki mücadelemiz de bunu kanıtlamıştır.

Bu nedenle hükümet, görüşlerimizi değerlendirerek öncelikle kendi yetki alanına giren bölümleri için gerekli kararları bir an önce almalı, TBMM'nin etki alanı içine giren bölümleri için ise üstüne düşeni zaman kaybetmeden yapmalıdır.

Bundan sonra atacağımız adımların niteliği, mücadele yöntemlerimiz, gerektiğinde koyacağımız demokratik eylemler, bu konudaki gelişmeler gözönüne alınarak programlanacak ve kamuoyuna iletilecektir.

DİSK'E BAĞLI SENDİKALAR

1 — **ASİS** 29 26 68
Gazi Mustafa Kemal Bulvarı, 112/16
ANKARA

2 — **ASTER - İŞ**
Çakırgöz Sokak 3/5 Hasköy
İSTANBUL

3 — **BASIN - İŞ** 26 30 24 - 26 30 25
Divanyolu, Klod Farer Cad. No: 12/2
Cağaloğlu, İSTANBUL

4 — **BANK - SEN** 48 22 96 - 48 81 25
Vali Konağı Cad. Yapı ve Kredi Bankası
Emekli Sandığı Tesisleri Kat: 5, Dai. 3 - 4
Nişantaşı, İSTANBUL

5 — **BAYSEN** 29 09 34
Necatibey Cad. Sezenler Sokak 1/10
Yenişehir, ANKARA

6 — **DEV - MADEN - SEN** 29 39 40 - 29 47 92
Necatibey Cad. Sezenler Sokak
Lozan Apt. No: 2/9
Yenişehir, ANKARA

7 — **DEVRİMCİ SAĞLIK - İŞ**
İnebey Mah. Valide Camii Sok. 34/5
Aksaray, İSTANBUL

8 — **DEVRİMCİ TOPRAK - İŞ**
29 00 53 - 29 80 22
GMK Bulvarı 67/15 Yönak Ap. Kat. [illegible]
Maltepe, ANKARA

9 — **DEVRİMCİ YAPI - İŞ** 75 14 31
Merter Gündoğdu Sokak No: 19/1
Bayrampaşa — İSTANBUL

10 — **FINDIK - İŞ** 19 50
Gazi Cad. 72 GİRESUN

11 — **GENEL - İŞ** 17 54 59 - 17 52 67
Süleyman Sırrı Sok. 2/4
Sıhhiye, ANKARA

12 — **GIDA - İŞ** 45 89 85
Refik Saydam Cad. 3/4
Tepebaşı, İSTANBUL

13 — **HÜR CAM - İŞ** 27 84 02
Divanyolu, Klod Farer Cad. 12/4
Cağaloğlu, İSTANBUL

14 — **İLERİCİ DERİ - İŞ**
Ordu Cad. No: 300, Kat: 3
Aksaray, İSTANBUL

15 — **KERAMİK - İŞ** 26 49 28
Divanyolu, Klod Farer Cad. 12/3
Cağaloğlu, İSTANBUL

16 — **LASTİK - İŞ** 75 15 65 - 75 15 66
Londra Asfaltı
Ahmet Kutsi Tecer Cad. 10/2
Merter, İSTANBUL

17 — **LİMTER - İŞ**
Ordu Cad. No : 300/3
Aksaray, İSTANBUL

18 — **MADEN - İŞ** 60 23 54 - 55 - 56
Barbaros Bulvarı 58/2
Beşiktaş, İSTANBUL

19 — **OLEYİS** 18 25 27 - 25 54 19
Menekşe Sok. Muslu Apt. 28/14 - 15
Kızılay, ANKARA

20 — **SOSYAL - İŞ** 29 19 59 - 29 46 38
Necatibey Cd. Sezenler Sok., No: 2/14
Yenişehir, ANKARA

21 — **TÜRKİYE PETROL VE KİMYA SANAYİİ İŞÇİLERİ SENDİKASI** 30 04 02 - 30 08 61
İzmir Cad. Fevzi Çakmak Sok. 7/13
Yenişehir, ANKARA

22 — **T.İ.S.** 25 56 87 - 18 96 15
Tuna Cad. İnkilap Apt. 5/6 - 7
Yenişehir, ANKARA

23 — **TEKGES - İŞ** 25 31 93 - 18 89 99
İzmir Cad. Yaprak Apt. Kat: 6, No: 24/11
Kızılay, ANKARA

24 — **TEKSTİL** 26 85 90
Babıali Cad. Sıhhiye Apt. 19/3
Cağaloğlu, İSTANBUL

25 — **TÜMKA - İŞ** 75 15 65 - 75 15 66
Londra Asfaltı
Ahmet Kutsi Tecer Cad. 10/2
Merter, İSTANBUL

26 — **YENİ HABER - İŞ** 29 71 16 - 20 63 48
Mustafa Kemal Bulvarı
Tolluoğlu Apt. 71/1 - 2
Maltepe, ANKARA

27 — **YERALTI MADEN - İŞ** 29 66 92
Necatibey Cad. 22/21
Sıhhiye, ANKARA

